

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JANIKOWO NA LATA 2014-2020

Biuro Szkoleniowo-Doradcze KREATOR
Łojewo 49A, 88-101 Inowrocław
zenon.lewandowski@onet.pl, tel. 600 88 02 88

Spis treści

Część I	STRATEGIA ROZWOJU GMINY JANIKOWO	3
1.	Wprowadzenie	4
2.	Metodologia opracowania strategii	4
3.	Charakterystyka gminy Janikowo	6
4.	Uwarunkowania wewnętrzne strategii - wnioski z diagnozy	12
5.	Uwarunkowania zewnętrzne strategii – strategie ponadgminne	13
1)	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020	13
2)	Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego	17
3)	Uwarunkowania rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej UE 2014-2020	20
4)	Polityki horyzontalne UE	23
6.	Rekomendacje wynikające z uwarunkowań zewnętrznych	24
7.	Obszary problemowe	25
8.	Analiza SWOT - rozwój gminy Janikowo	28
9.	Cele i działania Strategii Rozwoju Gminy Janikowo	29
10.	Wdrażanie Programu	35
11.	Monitorowanie i ewaluacja Strategii	36
Część II	INFORMACJE I DANE STATYSTYCZNE DO DIAGNOZY	37
	Demografia	38
	Gospodarka	53
	Infrastruktura techniczna	62
	Infrastruktura społeczna	71
	Inwestycje gminne	78

Część I

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JANIKOWO

1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy jest planem opisującym najważniejsze obszary aktywności samorządu gminy, pozwalającym na prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o rozpoznane potrzeby społeczności i zidentyfikowane zasoby gminy oraz uwzględniającym warunki funkcjonowania samorządu gminy w jego otoczeniu. Dokument strategii jest także spełnieniem standardów europejskich i jako taki stanowi ważny element przygotowania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Dotychczas obowiązująca **Strategia Rozwoju Gminy Janikowo do roku 2010**, opracowana w roku 2000, straciła swoją aktualność z uwagi na wielkie zmiany w sytuacji społecznej i gospodarczej kraju, wywołane przede wszystkim wejściem Polski do Unii Europejskiej (UE).

Zawarta w niniejszym dokumencie **Strategia Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020** (nazywana dalej Strategią) jest skorelowana czasowo z nowym okresem programowania UE (perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020), który będzie miał istotny wpływ na kształtowanie możliwości działania samorządów terytorialnych, w szczególności w zakresie ich możliwości inwestycyjnych. Od 2000 roku nastąpiły istotne zmiany w zakresie zadań jakie muszą realizować samorządy gminne. Ze szczebla centralnego sędowano wiele zadań i, co za tym idzie, zobowiązań, z którymi gminy muszą się zmierzyć w warunkach ograniczonych możliwości finansowych.

Strategia Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020 zawiera priorytety (cele strategiczne), cele operacyjne i opisy działań jakie należy podjąć, aby zidentyfikowane priorytety zrealizować. Strategia nie jest zbiorem gotowych projektów do wdrożenia – jest ramą, na bazie której w kolejnych latach powstaną programy i projekty uwzględniające istniejące w danym momencie możliwości finansowe i bieżące potrzeby społeczne. Te projekty powinny jednak znajdować się w obszarze działań zakreślonych w Strategii.

2. Metodologia opracowania strategii

Podjęcie prac nad Strategią zostało zapoczątkowane Zarządzeniem nr 64/2012 z dnia 29.10.2012 roku w sprawie powołania zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020. W ramach prac nad strategią utworzono zespół roboczy składający się z pracowników Urzędu Gminy, radnych, sołtysów i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Zespół pracujący pod kierunkiem Zastępcy Burmistrza Janikowa, był wspomagany przez zewnętrzną firmę doradczą (Biuro Szkoleniowo-Doradcze KREATOR), odpowiedzialną za prowadzenie warsztatów, przygotowanie diagnozy i opracowanie dokumentu strategii.

Po przygotowaniu diagnozy członkowie zespołu, podczas 4 warsztatów planistycznych, zdefiniowali główne obszary problemowe, opracowali analizę SWOT oraz określili cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania. Spotkania planistyczne odbywały się w I połowie 2013 roku.

Przyjęte założenia metodologiczne przewidywały:

1. Włączenie kluczowych partnerów społecznych z miasta Janikowa i obszaru wiejskiego gminy.
2. Wykorzystanie wielu istniejących opracowań analitycznych dla zdiagnozowania stanu wyjściowego.
3. Wykorzystanie pracy ekspertów zewnętrznych do moderowania procesu i sporządzenia dokumentu Strategii na podstawie wniosków i propozycji sformułowanych przez zespół roboczy i efektów jego pracy.

Podczas prac nad Strategią wykorzystywano dostępne opracowania metodologiczne dotyczące planowania strategicznego oraz zasad wspierania rozwoju gospodarczego przez samorządy. Dotyczy to w szczególności obszaru aktywizacji społeczności lokalnych i rozwoju gospodarczego za pomocą instrumentów wsparcia, znajdujących się w sferze działania samorządu terytorialnego. Instrumenty te służą przede wszystkim stymulowaniu aktywności obywateli na rzecz rozwiązywania problemów oraz rozwoju gospodarczego poprzez działania na rzecz wzrostu aktywności gospodarczej.

W pracach nad częścią planistyczną Strategii wykorzystywano w szczególności wydawnictwo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 2012 roku pt. „*Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*”.

Podczas opracowania strategii wykorzystano informacje zawarte w istniejących dokumentach i opracowaniach - w tym w szczególności:

- Strategia Rozwoju Gminy Janikowo do 2010 roku;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Janikowa – 2003.
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich LGD Gminy Janikowo na lata 2006-2008;
- Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2009-2015;

3. Charakterystyka gminy Janikowo

Gmina Janikowo jest położona w południowo – zachodniej części powiatu inowrocławskiego. Miasto Janikowo jest oddalone od Inowrocławia o 12 km. Do Bydgoszczy z Janikowa jest tylko 48 km, do Torunia 49 km, a do Włocławka 84 km. Janikowo położone jest nad brzegiem dużego zbiornika wodnego liczącego blisko 16 km długości: Jezioro Pakoskie Północne oraz Południowe. Powierzchnia gminy wynosi 93 km², z tego prawie 10 km² (950,42 ha) przypada na miasto Janikowo. Na terenie wiejskim utworzono 12 sołectw. Użytki rolne stanowią 80% powierzchni gminy, lasy tylko 1,5%, a pozostałe grunty 11,1%.

Jezioro Pakoskie

Gmina Janikowo obejmuje wschodni kraniec Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej. Na obszarze gminy Janikowo spotykają się dwie krainy historyczne Kujawy i Wielkopolska. Umowną granicą rozdziału krain historycznych jest linia Noteci. Podział ten rozdziela również regiony etnograficzne, które zawierają się na obszarze Pałuk i Kujaw. Zachodnia granica Kujaw do dzisiaj w części oparta jest na linii biegnącej wzdłuż Jeziora Pakoskiego. Janikowo określa się jako przynależne do Kujaw.

Gmina Janikowo graniczy z 5 innymi gminami:

- Inowrocław i Pakość w powiecie inowrocławskim
- Dąbrowa, Mogilno i Strzelno w powiecie mogileńskim.

Gmina Janikowo na tle powiatu inowrocławskiego

W okresie tworzenia się państwa polskiego, w początkach średniowiecza teren gminy Janikowo stanowił część obszaru plemiennego Goplan. Z zachowanych przekazów źródłowych wynika, że w okresie wczesnopiastowskim w Jankowie i Kołudzie znajdowały się wczesnośredniowieczne grody. Na terenie obecnego miasta ślady wału grodowego wskazują na jego istnienie jako osady wczesnośredniowiecznej - pierwsze wzmianki historyczne pochodzą dopiero z XV wieku. Z 1472 roku pochodzi dokument potwierdzający lokację wsi Janikowo. Wsie w okolicach Janikowa powstawały jako własność kościelna, później szlachecka, bądź jako własność królewska.

Po okresie recesji gospodarczej, która przypadła na początek XVII w. oraz grabieży i spustoszeń z czasu potopu szwedzkiego, nastąpiło niemal zupełne zahamowanie życia gospodarczego i osadnictwa na tym obszarze. Poprawę sytuacji i rozwój gospodarczy nastąpił dopiero w wieku XIX, co w dużej mierze było wynikiem kolonizacji niemieckiej. Tym niemniej, mimo nasilonych po zjednoczeniu Niemiec procesów germanizacyjnych, zdecydowana większość miejscowości zachowała polski charakter.

Pierwsze ważniejsze zmiany w strukturze przestrzennej Janikowa nastąpiły dopiero w XIX wieku, kiedy to w latach 1872-1873 oddano do eksploatacji linię kolejową Poznań - Inowrocław - Bydgoszcz, a trzy lata później uruchomiono cukrownię. Za lokalizacją cukrowni w Janikowie przemawiały: dogodna droga wodna, linia kolejowa, poczta, lokalny kapitał i urodzajne ziemie oraz wysoka kultura rolna. Budowę cukrowni ukończono w 1876 r. Wraz z rozpoczęciem działalności fabryki zostało wybudowane osiedle pracownicze.

W latach 1880-1882 wieś Janikowo liczyła tylko 56 mieszkańców, jednak w następnych latach dzięki rozwojowi zakładu i wzrostowi produkcji następował systematyczny napływ mieszkańców i rozwój ośrodka. W okresie międzywojennym cukrownię rozbudowano i zmodernizowano, wybudowano również kolejne budynki zakładowe w Janikowie: ochronkę, szkołę, kościół oraz kolejne domy dla pracowników.

W okresie II Wojny Światowej, w latach okupacji Niemcy wcielili te ziemie do Rzeszy w ramach nowoutworzonej prowincji Kraj Warty i podporządkowali je rejencji bydgoskiej.

Najbardziej dynamiczny rozwój nastąpił jednak po drugiej wojnie światowej, kiedy to w 1953 roku rozpoczęto budowę (jednego z największych w Europie) kombinatu sodowego. W tym okresie w Janikowie powstało wiele mieszkań, sklepów i baraków przeznaczonych pod hotele. Od momentu uruchomienia prac budowlanych do chwili uruchomienia działalności w 1957 r. nastąpił znaczny wzrost ludności oraz rozwój przestrzenny wsi

gromadzkiej, jaką było wówczas Janikowo. Na budowie pracowało ponad 2 tysiące osób z różnych stron kraju. W ciągu czterech lat budowy zakładu liczba ludności Janikowa wzrosła z 2750 do 3240.

Baraki w Janikowie - lata sześćdziesiąte

W 1962 r. Janikowo otrzymało prawa miejskie. Janikowo jest jedynym miastem w województwie kujawsko – pomorskim, które powstało w okresie powojennym. Z wyjątkiem zabudowy wiejskiej i przyfabrycznej przy cukrowni, zabudowa nawiązuje do zasad urbanistycznych charakterystycznych dla lat sześćdziesiątych. W chwili uzyskania przez Janikowo praw miejskich liczyło ono ponad 4300 mieszkańców, a oddanie do eksploatacji nowoczesnej warzelni soli (rok 1976) przyczyniło się do dalszego szybkiego rozwoju miasta i pociągnęło za sobą kolejne inwestycje w sferze infrastruktury, budownictwa mieszkaniowego i placówek handlowo-usługowych. Dalszy rozwój gminy Janikowo dokonał się po przemianach, jakie miały miejsce w kraju po roku 1989.

Rozwój miasta i gminy uległ niezwyklej dynamice w następstwie przeobrażeń jakie dokonały się w kraju po 1989 roku. Podejmowanie właściwych decyzji i gospodarność mieszkańców spowodowało perspektywiczny rozwój całego obszaru. Miasto uzyskało sieć gazową, zlikwidowano bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, wymieniono okna i przeprowadzono termomodernizację w większości budynków wielorodzinnych. Powstała kryta pływalnia, nowoczesny kompleks stadionu i hala widowiskowo sportowa, Orliki i bezpieczny plac zabaw.

Janikowo – miasto nad jeziorem

W 2011 roku zakończono największą inwestycję komunalną w historii Janikowa obejmującą wykonanie 2,61 km obwodnicy miasta, wiaduktu wraz z przebudową dróg gminnych i powiatowych. Nowa obwodnica ogranicza uciążliwość ruchu dużych pojazdów w centrum (szczególnie w rejonie przejazdu kolejowego), poprawia bezpieczeństwo i chroni przed zanieczyszczeniem i hałasem. Dzięki uzyskaniu dogodnego dojazdu do terenów inwestycyjnych stanowi czynnik aktywizacji i stwarza szansę na dalszą ekspansję miasta. Dzięki wsparciu inwestycji z funduszy Unii Europejskiej możliwości rozwoju Janikowa są znacznie większe. Nowe plany budowy obiektów, wśród których należy wymienić nowoczesne targowisko miejskie, pozwolą utrzymać dynamiczny rozwój miasta i przyczynią się do dalszej poprawy warunków życia mieszkańców.

W 2004 roku rozpoczęła działalność spółka Janipol-Meble - producent i eksporter mebli tapicerowanych. Rosnąca produkcja i dynamiczna rozbudowa zakładu zapewniła pracę ponad 800 osobowej załodze wykwalifikowanych fachowców obsługujących nowoczesne linie produkcyjne fabryki. Dzięki silnemu przemysłowi w Janikowie z powodzeniem rozwijają się firmy budowlane (Rembis, Broster, Montostal) i inne specjalizujące się w remontach i utrzymaniu instalacji produkcyjnych.

Janikowo znajduje się na trasie głównych magistrali kolejowych Poznań – Toruń - Olsztyn i Poznań - Bydgoszcz - Gdańsk. Gmina Janikowo wybudowała w 2011 roku obwodnicę miasta ułatwiającą dojazd do nowych terenów inwestycyjnych. Odległość do węzłów autostradowych A1 pod Toruniem to 58 km oraz do A2 w Koninie to 80 km. Znakomite zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą (elektrociepłownia w fabryce sody) oraz gaz ze stacji redukcyjnej na terenach inwestycyjnych i bocznicą kolejową pozwalają

na lokalizację działalności przemysłowej i usług. Aktualne plany zagospodarowania przestrzennego i wsparcie ze strony samorządu ułatwiają szybką budowę.

Mapa gminy Janikowo

4. Uwarunkowania wewnętrzne strategii - wnioski z diagnozy

1. Gmina Janikowo jest gminą miejsko-wiejską z przewagą ludności miejskiej (ludność miejska stanowi 67 % populacji), co przesądza o specyfice społecznej i gospodarczej gminy.
2. Gospodarka, rynek pracy, infrastruktura techniczna i mieszkalnictwo są silnie uwarunkowane powiązaniem z kluczowym zakładem pracy na terenie Janikowa jakim jest JANIKOSODA. Dominacja dużego zakładu pracy sprzyja rozwojowi gminy i stabilizacji na rynku pracy, ale jednocześnie stwarza ryzyko w związku sytuacją sektora chemicznego. Rodzi to także uzależnienie gminy w zakresie infrastruktury technicznej i problemy w sieci komunikacyjnej.
3. Obszar gminy charakteryzuje się wysokim poziomem stabilizacji demograficznej. Zauważalne zmiany demograficzne nie mają charakteru istotnych zmian. Pod tym względem sytuacja jest korzystniejsza niż w innych gminach powiatu i województwa.
4. Struktura demograficzna jest odzwierciedleniem ogólnych trendów. W ostatnich latach następował wzrost liczby pracujących kosztem grupy osób w wieku przedprodukcyjnym. W przyszłości należy się spodziewać spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym.
5. Wśród mieszkańców gminy Janikowo panuje stosunkowo duże bezrobocie, jednak wskaźniki porównawcze w tym zakresie pokazują, że sytuacja jest w tym obszarze lepsza niż w innych gminach powiatu. Dane statystyczne dotyczące osób bezrobotnych wskazują także na to, że poziom wykształcenia bezrobotnych z obszarów wiejskich jest niewystarczający i jest znacząco gorszy od poziomu wykształcenia osób bezrobotnych z terenu miejskiego.
6. Wskaźniki rozwoju przedsiębiorczości sytuują gminę Janikowo w grupie gmin o stosunkowo niskim poziomie przedsiębiorczości osób fizycznych, co prawdopodobnie wynika z faktu dominacji na lokalnym rynku pracy dużych zakładów zatrudniających po kilkaset osób.
7. Rolnictwo charakteryzuje się dobrą strukturą gospodarstw. Procesy koncentracji gruntów rolnych będą powodowały dalszy przepływ ziemi z małych gospodarstw do dużych. Będzie to rodziło konieczność zapewnienia nowych źródeł dochodu dla rodzin rolniczych z gospodarstw zaprzestających produkcji rolnej.
8. W zakresie infrastruktury społecznej można uznać, że gmina na obecnym etapie rozwoju ma wysoko rozwiniętą sieć placówek edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.

5. Uwarunkowania zewnętrzne strategii – strategii ponadgminne

1) Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020

W czasie tworzenia założeń do Strategii, trwały prace nad sformułowaniem strategii rozwoju województwa. W niniejszym opracowaniu wykorzystano dokument pod nazwą: „Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020. Projekt”.

W omawianym dokumencie zaproponowano cztery priorytety rozwojowe. Strategia opiera się na podstawowym założeniu modernizacji województwa – czyli doprowadzenia do „zasadniczego przyspieszenia” poprzez zmianę profilu społeczno-gospodarczego, wydobycie nowych walorów („lokomotyw rozwoju”), wykreowanie nowego wizerunku województwa. Wszystkie te działania mają doprowadzić do zasadniczej poprawy poziomu życia mieszkańców oraz pozycji kujawsko-pomorskiego na tle pozostałych województw.

W wyniku wykonanej diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju województwa, zidentyfikowano **cztery priorytety – zagadnienia najważniejsze dla tak pojmowanej modernizacji. Są to:**

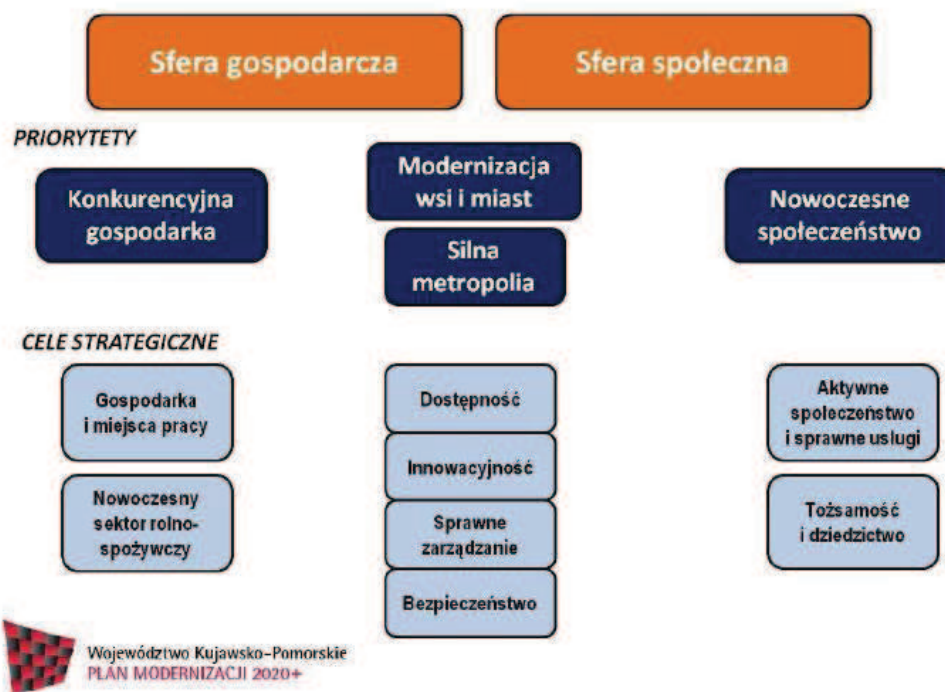
- Konkurencyjna gospodarka
- Modernizacja wsi i miast
- Silna metropolia
- Nowoczesne społeczeństwo

Priorytety te będą realizowane za pomocą działań sformułowanych dla ośmiu celów strategicznych:

1. Dostępność
2. Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
3. Gospodarka i miejsca pracy
4. Innowacyjność
5. Nowoczesny sektor rolno-spożywczy
6. Bezpieczeństwo
7. Sprawne zarządzanie
8. Tożsamość i dziedzictwo

Relacje pomiędzy priorytetami i celami strategicznymi oraz zagadnienia będące przedmiotem poszczególnych celów strategicznych pokazano na poniższych schematach.

KUJAWSKO-POMORSKIE. PLAN MODERNIZACJI 2020+

CELE STRATEGICZNE

Dostępność	Dostępność zewnętrzna i wewnętrzna, sieć drogowa, kolejowa, drogi wodne, port lotniczy, platforma multimodalna, transport podmiejski
Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	Edukacja, szkolnictwo wyższe (aspekt edukacyjny), kultura, zdrowie, rozwój społeczny, solidarność międzypokoleniowa, sport, rewitalizacja
Gospodarka i miejsca pracy	Tereny inwestycyjne, centra logistyczne, OZE jako dziedzina gospodarki, usługi dla przedsiębiorstw, uzdrowiska, markowe produkty turystyczne, srebrna gospodarka, organizacyjne formy wspierania przedsiębiorczości (inkubatory, klastry), przetwórstwo leśne, kopaliny, promocja gospodarcza
Innowacyjność	<i>Cel opracowany na podstawie i w pełnej zgodności z Regionalną Strategią Innowacji</i> Innowacyjność w gospodarce, Współpraca biznes-nauka, Działalność badawczo-rozwojowa, Szkoły wyższe (aspekt badań naukowych)
Nowoczesny sektor rolno-spożywczy	Przetwórstwo rolno-spożywcze, przechowywanie produktów rolnych, badania naukowe na rzecz rolnictwa, badania naukowe na rzecz przetwórstwa, rozwój doradztwa rolniczego, nawodnienia i retencja dla poprawy produktywności gruntów, promocja regionalnych produktów żywnościowych
Bezpieczeństwo	Bezpieczeństwo powodziowe, w tym kaskadyzacja Wisły, bezpieczeństwo transportu, bezpieczeństwo publiczne (funkcjonowanie służb), systemy ostrzegania i reagowania na zagrożenia, ratownictwo medyczne i ratownictwo techniczne
Sprawne zarządzanie	Funkcjonowanie administracji, współpraca samorządów, zagadnienia ochrony środowiska i przyrody (aspekty związane z zarządzaniem przestrzenią), zagadnienia ład przestrzennego
Tożsamość i dziedzictwo	Tożsamość regionalna i lokalna, promocja województwa, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze

Wybrane elementy strategii rozwoju województwa wpływające na warunki rozwoju gminy Janikowo.

Cel strategiczny: Dostępność

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach celu strategicznego „Dostępność” jest zapewnienie właściwej dostępności województwa w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych – zapewniających prawidłową obsługę mieszkańców oraz prawidłową obsługę dla potrzeb rozwoju gospodarczego. [...] Zapewnienie satysfakcjonującej dostępności zamierza się osiągnąć poprzez działania na kilku płaszczyznach obejmujących poprawę stanu sieci transportowych i infrastruktury towarzyszącej, ale także organizację transportu. [...]

Podkreślić należy działania planowane wobec Inowrocławia – największego miasta regionu leżącego poza siecią dróg najwyższych klas – przebudowę dróg nr 15 i 25 (wraz z obwodnicą miasta), co ma zapewnić integrację komunikacyjną Inowrocławia (i zachodnich Kujaw) z Bydgoszczą i Toruniem oraz dobrą dostępność zewnętrzną.

Lokalne znaczenie, ale istotne dla codziennej mobilności, ma rozwój dróg rowerowych – pozwalających na bezpieczne dojazdy do pracy, szkół i węzłów przesiadkowych transportu publicznego. [...]

Idea regionalnego systemu transportu publicznego polega na stworzeniu systemu obsługującego obszar całego regionu w sposób zapewniający swobodne dojazdy w relacjach do Bydgoszczy i Torunia. **Koncepcja „60/90” zakłada, że z każdego z ośrodków powiatowych do jednej (lub obydwu) stolic województwa czas dojazdu komunikacją publiczną nie powinien przekroczyć 60 minut, a z dowolnej miejscowości na terenie województwa nie powinien przekroczyć 90 minut.** Przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych, w strefie 60 minut znajdzie się większa część województwa. **Zapewnienie swobodnej mobilności mieszkańców i łatwej dostępności siedzib województw ma na celu poprawę sytuacji na rynku pracy (Bydgoszcz i Toruń oraz powiat bydgoski cechują się trwale najlepszą, stabilną sytuacją na rynku pracy) oraz zapewnienie powszechnego dostępu do najwyższej jakości usług publicznych. [...]**

Cel strategiczny: Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach celu strategicznego „Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi” jest podniesienie jakości kapitału ludzkiego i społecznego województwa, a także zapewnienie wysokiego standardu usług publicznych dla mieszkańców regionu. [...] **Szczególnie duże zmiany dotyczyć będą funkcjonowania lokalnych placówek kultury. Zakłada się zasadniczą zmianę profilu i charakteru ich działalności, tak by angażowały i integrowały większość lokalnych społeczności.**

Utrzyma się ich wysoką rolę w zakresie kultury (lokalne „Orliki kultury”), ale **poprzez poszerzenie dotychczasowej oferty kulturalnej o zagadnienia integracji społecznej, zagospodarowania wolnego czasu ludności starszej, edukacji obywatelskiej, poradnictwa, edukacji w zakresie nowoczesnych technologii, staną się one centrami rozwoju społecznego. [...]**

Będą placówkami atrakcyjnymi dla wszystkich pokoleń, o zmiennym charakterze działalności w ciągu dnia, z ofertą dostosowaną do różnych grup odbiorców. [...] **Lokalne placówki rozwoju społecznego powinny także stanowić bazę dla funkcjonowania organizacji pozarządowych.**

Cel strategiczny: Gospodarka i miejsca pracy

W kierunkach działań wyróżniono kilka specyficznych dla kujawsko-pomorskiego rodzajów działalności, dla których na terenie województwa w najbliższych latach prognozuje się szczególnie korzystne warunki rozwoju. [...] **Przede wszystkim wskazuje się na możliwość powszechnego rozwoju przedsiębiorczości związanej z sektorem odnawialnych źródeł energii – zwłaszcza w dziedzinie biomasy. Dostrzega się możliwość klastrowania łańcucha produkcyjnego obejmującego produkcję biomasy, jej przystosowanie do celów energetycznych, handel (zarówno paliwem, jak i systemami grzewczymi) oraz serwis urządzeń grzewczych. Ocenia się, że zwłaszcza na terenach wiejskich przedsięwzięcia te mogą generować dużą liczbę miejsc pracy [...].**

Cel strategiczny: Nowoczesny sektor rolno-spożywczy

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach celu strategicznego „Nowoczesny sektor rolno-spożywczy” jest **kompleksowy rozwój sektora rolno-spożywczego, obejmującego zarówno działalność rolniczą, jak i przetwórczą. [...]** Pośrednimi celami, które zostaną osiągnięte, są: stworzenie nowych miejsc pracy w sektorach pozarolniczych na bazie kooperacji z rolnictwem (a więc wzrost dobrobytu mieszkańców dzięki aktywizacji gospodarczej), **wzmocnienie pozycji czołowego producenta żywności w Polsce, wykreowanie marki województwa w zakresie produkcji żywności oraz praktyczne wykorzystanie wyników badań naukowych w zakresie organizacji produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolnego.**

Istotną szansę rozwoju regionu upatruje się w wykreowaniu marki województwa jako czołowego producenta żywności w Polsce. Stworzenie rozpoznawalnej w skali kraju marki regionu wymaga skutecznej promocji regionalnych produktów żywnościowych.

Cel strategiczny: Sprawne zarządzanie

*Inną przewidzianą do interwencji dziedziną zarządzania jest **promocja i rozwój współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli (gminy, powiaty, województwo)**, realizowana m.in. przez tworzenie związków i porozumień międzygminnych oraz kontynuowanie i rozwijanie już nawiązanych sieci współpracy. Celem takich związków jest wykonywanie zadań publicznych i rozwiązywanie problemów, które bardzo często wykraczają poza granice pojedynczej jednostki administracyjnej. [...]*

***Wymiarem tej współpracy będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), realizujące również wymiar terytorialny (silnie powiązany z danym terytorium – jego problemami i potencjałami) polityki rozwoju.** W efekcie, poza zakresem zrealizowanych inwestycji i przedsięwzięć, dojdzie do pogłębienia współpracy i integracji w obszarach funkcjonalnych miast. [...]*

Wpływ na funkcjonowanie samorządów gmin na obszarach wiejskich będzie miało kluczowe znaczenie rozwoju dwóch miast stołecznych województwa.

„Priorytet: Silna metropolia

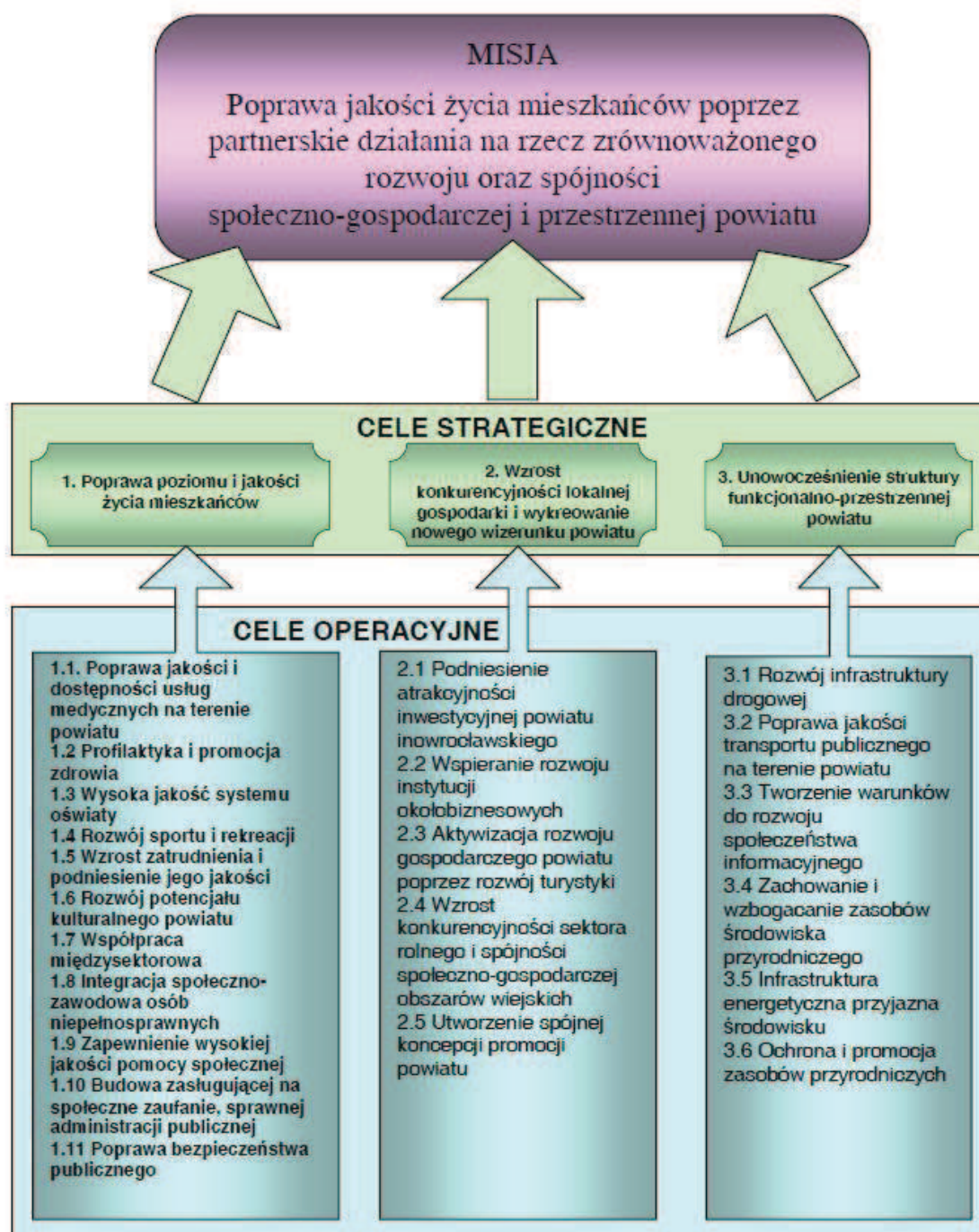
Bydgoszcz i Toruń mają pełnić funkcję „lokomotyw rozwoju” województwa, a docelowo w pełni rozwinąć funkcje o znaczeniu ponadregionalnym i międzynarodowym, będąc miastami atrakcyjnymi dla zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczych oraz zdolnych do kooperowania a jednocześnie konkurencyjnymi w tych dziedzinach z innymi krajowymi i europejskimi metropoliami.

Z perspektywy rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, rozwój potencjału funkcji metropolitalnych Bydgoszczy i Torunia jest więc niezbędny dla:

- *Zapewnienia wysokiego poziomu obsługi ludności całego województwa w usługi wyższego rzędu (warunki dla rozwoju społecznego)*
- *Zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego*
- *Zapewnienia dostępności w komunikacji międzyregionalnej i międzynarodowej*

2) Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego

Obecnie obowiązująca Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego na lata 2007-2015 zakłada cele i zadania zobrazowane na poniższym schemacie.

Istotne dla analizy możliwości rozwoju gminy Janikowo są aktualne uwarunkowania rozwoju powiatu inowrocławskiego zidentyfikowane podczas prac nad strategią rozwoju województwa. **Jako specyficzne cechy powiatu inowrocławskiego wymieniono:**

- największy powiat ziemski pod względem liczby mieszkańców
- **wyjątkowo wielofunkcyjny charakter powiatu (funkcja przemysłowa, rolnicza, uzdrowiskowa)**
- bardzo dobrze rozwinięty ośrodek gospodarczy (bardzo wysoka wartość produkcji sprzedanej przemysłu)
- rozwój specyficznego w skali kraju przemysłu chemicznego, spożywczego, górnictwa soli kamiennej

- wysoka przedsiębiorczość (nie tworząca miejsc pracy)
- dobra dostępność usług powiatowych w porównaniu do pozostałych
- bardzo duża siedziba powiatu na tle pozostałych powiatów
- obiekty o znaczeniu krajowym – podziemny magazyn paliw w Górze
- **wysoko rozwinięta działalność badawcza – specjalizacja w zakresie hodowli gęsi (Instytut Zootechniki – Kołuda Wielka)**
- krajobraz silnie przekształcony przez człowieka

Jako problemy i bariery wymieniono:

- deficyt wody dla rolnictwa jako zagrożenie dla w pełni efektywnej gospodarki rolnej
- tradycyjnie wysokie bezrobocie
- nierozwiązany problem obwodnicy Inowrocławia i dostępu powiatu za pomocą dróg wysokich rang
- wysokie wskaźniki zanieczyszczeń na tle innych powiatów
- niekorzystna prognoza demograficzna dla Inowrocławia
- obszar zagrożony podtopieniami

Potencjały endogeniczne i mocne strony powiatu:

- duże zainteresowanie inwestorów zagranicznych (powiat skupia 6% ogółu podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w woj.)
- uzdrowisko w Inowrocławiu jako jedno z największych i najbardziej znanych w kraju
- dośrodkowy układ komunikacyjny
- gleby wysokiej jakości – największy producent żywności w woj. (wysokotowarowe rolnictwo, warzywnictwo)
- obecność wysoko specjalistycznych produktów turystycznych (Pakość, Kruszwica, Jezioro Gopło)
- możliwość zagospodarowania Zbiornika Pakoskiego
- korzystne położenie wobec siedzib województwa
- dobra dostępność w transporcie kolejowym
- teren silnie zurbanizowany – dobra dostępność do mediów
- dziedzictwo kulturowe (Kruszwica)

Czynniki ograniczające rozwój społeczno - gospodarczy powiatu:

- niewystarczająca ilość uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- zagrożenia ładu przestrzennego i jakości życia mieszkańców (suburbanizacja)
- rosnące bezrobocie wśród młodzieży, absolwentów
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych, zwłaszcza rzek i dużych jezior
- niedostatek zintegrowanych, prorozwojowych inwestycji drogowych

Czynniki sprzyjające rozwojowi społeczno - gospodarczemu powiatu:

- wysoka aktywność gospodarcza ludności
- dobra dostępność komunikacyjna (węzeł kolejowy, drogi krajowe nr 15 i 25)
- wielobranżowy charakter gospodarki
- duże ośrodki przemysłowe
- bogate zasoby surowcowe

- dogodny dostęp do lotniska Bydgoszcz
- korzystna struktura gospodarstw rolnych
- dobre warunki fizjograficzne do rozwoju energetyki odnawialnej

Powiat inowrocławski – proponowane kierunki rozwoju w ramach strategii rozwoju województwa:

- ośrodek aktywizacji gospodarczej dla południowej części województwa
- **prowadzenie aktywnej polityki miejskiej wobec Inowrocławia, Gniewkowa, Pakości, Janikowa i Kruszwicy** – w ramach polityki miejskiej województwa adresowanej dla poszczególnych kategorii miast
- rozwój transportu publicznego dla całości powiatu – w tym zwłaszcza rozwój połączeń z Bydgoszczą i Toruniem
- **wzmacnianie funkcji wiodącego producenta rolnego (rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, produkcja roślinna na cele energetyczne)**
- rozwój uzdrowiska w Inowrocławiu
- rozwój specjalistycznych produktów turystycznych (np. na bazie Jeziora Gopło)

3) Uwarunkowania rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej UE 2014-2020

Warunki życia na wsi i w małych miastach są związane z możliwościami jakie dają kolejne perspektywy finansowe Unii Europejskiej¹. Jak wynika z dostępnych informacji dotyczących założeń rozwoju Kraju, **spełnianie oczekiwań mieszkańców w zakresie rozwoju wiejskiej infrastruktury praktycznie w całości pozostawione jest gminom wiejskim**. Przyjęty w Strategii Rozwoju Kraju do roku 2020 tzw. „model polaryzacyjno – dyfuzyjny rozwoju Polski” zakłada **skupienie się głównie na rozwoju 16 ośrodków wojewódzkich, czyli tzw. metropolii, jako centrach rozwoju społeczno – gospodarczego, które po osiągnięciu pewnego poziomu zaczną oddziaływać na ośrodki subregionalne i obszary oddalone**.

Z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020 Polska otrzyma 105,8 mld euro, w tym na politykę spójności 72,9 mld euro. W porównaniu z okresem 2007-13 na politykę spójności (w tym np. infrastrukturę drogową i informatyzację) otrzymamy prawie 4 mld euro więcej. Natomiast unijny budżet na Wspólną Politykę Rolną (WPR) na lata 2014-2020, w ramach którego Polska ma otrzymać 28,5 mld euro, zwiększy się o przeszło 1,5 mld euro, wobec 26,9 mld euro uzyskanych na lata 2007-2013.

Całkowity unijny budżet przeznaczony na płatności bezpośrednie w latach 2014-2020 wynosi ok. 265,5 mld euro (w cenach stałych z 2011 roku), w tym dla Polski 24,8 mld euro.

---

¹ Na podstawie opracowania dr Ryszarda Kamińskiego

Komisja Europejska (KE) dąży do tego, aby WPR obejmowała bardziej ekologiczny i opierający się na sprawiedliwym podziale środków I filar, podczas gdy II filar powinien koncentrować się na konkurencyjności i innowacji, zmianie klimatu oraz środowisku naturalnym. Wprowadzany nowy system płatności obszarowych w Polsce, który prawdopodobnie obowiązywać będzie od 2014 roku, opierać się będzie o następujące elementy:

- System płatności podstawowych;
- Definicję „aktywnego rolnika”;
- Płatności proekologiczne;
- System płatności dla młodych rolników;
- Wsparcie powiązane z produkcją;
- Wsparcie w obszarach występowania utrudnień naturalnych;
- Uproszczone płatności dla drobnych producentów rolnych.

Propozycje na lata 2014-2020 nie przewidują zwiększenia środków na rzecz polityki rozwoju obszarów wiejskich. Na drugi filar (nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich) pozostanie więc około 7,8-8,3 mld euro. Jeżeli wziąć pod uwagę, że teraz było 13,5 mld euro, to **na PROW będzie o około 40% mniej środków.** Uwzględniając dodatkowo zobowiązania PROW z tego okresu (np. na renty strukturalne i zalesienia) i inne wydatki, na wsparcie rozwoju wsi, w tym modernizację i restrukturyzację gospodarstw rolnych, będzie z UE znacząco mniej pieniędzy.

Proponowane są działania, które mają podnosić wartość dodaną realizowanych programów wsparcia oraz zapewniać większą komplementarność II filaru z innymi politykami UE. We wniosku legislacyjnym KE wymienia trzy podstawowe cele wsparcia w ramach II filaru,

- konkurencyjność rolnictwa,
- zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi,
- **zrównoważony terytorialnie rozwój obszarów wiejskich.**

Działania mają koncentrować się na sześciu szczegółowo opisanych obszarach priorytetowych. Poniżej przedstawiono Priorytety rozwoju obszarów wiejskich po 2013 r. ze szczególnym rozwinięciem, dedykowanego niejako dla rozwoju obszarów wiejskich, priorytetu szóstego:

1. Transfer wiedzy i innowacje
2. Konkurencyjność rolnictwa i żywotność gospodarstw

3. Łańcuch żywnościowy i zarządzanie ryzykiem
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów
5. Efektywne gospodarowanie zasobami i przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną
6. **Włączenie społeczne, redukcja ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego** na obszarach wiejskich. W ramach tego priorytetu, najbardziej istotnego z perspektywy rozwoju obszarów wiejskich, przewidywane są następujące obszary tematyczne:
  - *Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania nowych małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy*
  - *Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich*
  - *Zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości*

W ramach realizacji priorytetów strona polska będzie mogła zdecydować o wprowadzeniu do nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich m.in. takich działań jak Program LEADER wdrażany w ramach nowego instrumentu tzw. **RLKS** czyli **Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność**.

Poza podejściem LEADER (w nowej perspektywie - RLKS) istotnym z perspektywy działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich będzie również działanie „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”. Wsparcie w ramach tego działania obejmuje:

- Sporządzanie i aktualizowanie planów rozwoju gmin i ich podstawowych usług oraz planów ochrony obszarów Natura 2000 i innych obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej i planów zarządzania nimi
- Inwestycje związane z małą infrastrukturą, w tym inwestycje w energię odnawialną
- Infrastrukturę szerokopasmową
- Inwestycje w tworzenie i ulepszanie podstawowych usług dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury
- Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną, informację turystyczną i oznaczanie miejsc turystycznych
- Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi i krajobrazu wiejskiego

Od 2014 roku Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), będzie funkcjonował we Wspólnych Ramach Strategicznych (WRS) wraz z funduszami strukturalnymi, co pozwoli na prowadzenie bardziej zintegrowanej i spójnej polityki rozwoju terytorialnego w UE. Na podstawie WRS zawierane będą Umowy Partnerskie.

Proponowane zmiany oznaczają dla państw członkowskich większą swobodę wyboru działań odpowiadających ich rzeczywistym potrzebom krajowym lub regionalnym, przy uwzględnieniu ogólnych priorytetów UE. Wprowadzenie WRS oznacza również, że priorytety określone w nowym rozporządzeniu o rozwoju obszarów wiejskich będą mogły być wspierane nie tylko przez EFRROW, ale również przez wszystkie odpowiednie fundusze strukturalne UE. Obok tych zmian zaproponowane są również specjalne rozwiązania pod kątem wspierania innowacji (Europejskie Partnerstwa Innowacji na rzecz Produktyności Rolnictwa i Zrównoważonego Rozwoju). Komisja proponuje tworzenie specjalnych grup operacyjnych skupiających rolników, doradców, naukowców, przedsiębiorców i wszystkich innych aktorów zainteresowanych projektami innowacyjnymi w sektorze rolnym. W projekcie rozporządzenia nie ma określonych pułapów dla środków z II filaru dla poszczególnych państw członkowskich. Zarówno zapowiedzi redukcji funduszy na nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, jak i układ priorytetów i proponowanych działań może sugerować, że **zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, dla zachowania ich żywotności społecznej i gospodarczej nie będzie już kluczowym elementem polityki prorozwojowej Unii Europejskiej.**

4) Polityki horyzontalne UE

Strategia powinna uwzględniać horyzontalne polityki dotyczące rozwoju lokalnego i regionalnego. Musi więc odnosić się do polityk Unii Europejskiej oraz powstałych na ich podstawie i przyjętych do stosowania w kraju dokumentów programowych.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Strategii powinny wspierać cele horyzontalne, przewidziane w dokumentach programowych Unii Europejskiej, dotyczących:

- równości szans kobiet i mężczyzn,
- rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
- rozwoju lokalnego,
- zrównoważonego rozwoju ,
- innowacyjności, partnerstwa i współpracy ponadnarodowej.

Realizacja wszystkich działań powinna być realizowana z uwzględnieniem zasady równości szans kobiet i mężczyzn na każdym etapie. Równość szans oznaczać też będzie jednakowy dostęp dla wszystkich do edukacji, informacji i zatrudnienia. Zasada równości oznacza także możliwość stosowania specjalnych form wsparcia dla grup upośledzonych na rynku pracy i zagrożonych wykluczeniem.

Działania podejmowane w ramach wdrażania Strategii powinny się przyczynić do rozwoju społeczeństwa informacyjnego, opartego na wiedzy. Rozwój infrastruktury oraz doskonalenie kwalifikacji i umiejętności powinno uwzględniać rozwój kompetencji ogólnych i

uniwersalnych, a także umiejętności korzystania z technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT).

W ramach celów Strategii znajdują się zadania, które będą wdrażane poprzez podejmowanie partnerskich działań z organizacjami pozarządowymi działającymi w środowiskach lokalnych. Zasada partnerstwa realizowana będzie w ten sposób, aby zadania wynikające ze Strategii, dotyczące szerszych grup społecznych, prowadzone były z udziałem kilku organizacji i instytucji. Celem partnerstwa będzie znajdowanie rozwiązań problemów z wykorzystaniem bogatego doświadczenia wszystkich partnerów.

Ponieważ Strategia przewiduje realizację zadań z wykorzystaniem funduszy unijnych, konieczne będzie uwzględnienie w nim treści celów i zadań obszarów wsparcia. Obecnie (jesień 2013 roku) nie są znane szczegółowe zasady i kierunki wsparcia jakie będą stosowane w ramach poszczególnych funduszy w nowej perspektywie programowej 2014-2020, ale należy uznać, że będą one jedynie modyfikacją obecnie obowiązujących zasad, które nie straciły na aktualności.

6. Rekomendacje wynikające z uwarunkowań zewnętrznych

1. Rozwój miasta i gminy jest uzależniony od dynamiki procesów rozwojowych na obszarze subregionu Kujaw zachodnich (głównie teren powiatu inowrocławskiego) oraz od skuteczności wdrażania programów rozwojowych w regionie kujawsko –pomorskim.
2. Zgodnie z logiką koncepcji polaryzacyjno-dyfuzyjnej dla mieszkańców gminy Janikowo będzie ważny rozwój miast metropolitalnych tj. Torunia i Bydgoszczy oraz miasta Inowrocław, które w ramach tej koncepcji mają być miejscem zatrudnienia dla wielu mieszkańców tzw. „obszarów peryferyjnych” (pod warunkiem skutecznej realizacji koncepcji dostępności komunikacyjnej 60/90).
3. Dla rozwoju miasta i gminy kluczowe znaczenie mają procesy gospodarcze zachodzące w przemyśle chemicznym (Janikosoda i Soda Mątwy), jako gałęzi przemysłu bazującej na zasobach kopalnych subregionu i istniejącej infrastrukturze przemysłowej.
4. Poprawa dostępności komunikacyjnej Janikowa jest uzależniona głównie od wdrożenia preferowanych przez samorząd województwa planów modernizacji tras krajowych nr 15 i 25 oraz obwodnicy Inowrocławia. Ważne są także rozwijane na szczeblu krajowym i regionalnym plany modernizacji szlaków kolejowych i perspektywiczny rozwój transportu wodami śródlądowymi.
5. W planach inwestycyjnych gminy należy uwzględnić mniejszą dostępność funduszy prorozwojowych Unii Europejskiej na zadania własne samorządów gminnych. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w jeszcze większym stopniu Regionalny Program

Operacyjny, inaczej formułują swoje priorytety na lata 2014-2020 niż miało to miejsce w poprzednim okresie finansowania.

6. Rozwój na terenie gminy innych niż obecnie dominujące dziedzin gospodarczych (przemysł chemiczny, meblarstwo, rolnictwo), takich jak turystyka i agroturystyka jest uzależniony od wzrostu atrakcyjności turystycznej całego regionu kujawsko-pomorskiego, a w szczególności od wzrostu potencjału sąsiadujących z Janikowem atrakcyjnych destynacji turystycznych tj. Uzdrowiska Inowrocław i Pojezierza Żnińskiego.
7. Szansą dla promocji gminy i rozwoju sektora rolnego w gminie Janikowo jest wykorzystanie marki „Gęś Biała Kołudzka”, która jest promowana przez samorząd województwa na rynku ogólnopolskim.
8. Efektem trendów społecznych i demograficznych na terenie UE i Polski będzie w kolejnych latach nacisk na rozwiązywanie problemów społecznych związanych z wykluczeniem oraz starzeniem się społeczeństwa. Ma to także bezpośredni związek z politykami horyzontalnymi UE.
9. W programowaniu działań na szczeblu samorządu gminnego należy uwzględniać także zasadę pomocniczości. Partnerskie projekty prorozwojowe w jeszcze większym stopniu będą preferowane w dostępie do środków pomocowych.
10. Samorządy gmin będą w większym stopniu obciążone dylematami i ryzykiem przyjęcia skutecznej koncepcji prowadzenia działań rozwojowych na obszarach wiejskich. Celem tych działań powinno być zapobieżenie ich marginalizacji, co powinno w efekcie prowadzić do zapewnienia mieszkańcom odpowiedniego poziomu jakości życia.

7. Obszary problemowe

W trakcie warsztatów przedstawiono dane statystyczne i informacje nt. uwarunkowań zewnętrznych oraz trendów społecznych i gospodarczych, a także wynik ankiety przeprowadzonej wśród sołtysów. Na tej podstawie zespół roboczy zidentyfikował obszary problemowe wymienione poniżej.

1. Niewystarczająca liczba miejsc pracy dla mieszkańców gminy.

Problem jest charakterystyczny dla całego obszaru powiatu inowrocławskiego. Niedostatek miejsc pracy na terenie gminy i w jej bezpośrednim otoczeniu jest przyczyną bezrobocia i niekorzystnych trendów demograficznych w postaci migracji młodych ludzi do większych ośrodków. Częścią tego problemu jest tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego poprzez szukanie inwestorów czy stworzenie strefy ekonomicznej dla ściągnięcia inwestorów. Dodatkowo należy brać pod uwagę potencjalne zagrożenie dla zatrudnienia związane z funkcjonowaniem dużych firm – głównych pracodawców

2. Niewystarczający stan sieci drogowej w tym zły stan dróg lokalnych.

Brak wystarczających środków na modernizację i utrzymanie dróg powoduje, że jest to problem powszechnie odczuwalny. Konieczne są działania w postaci budowy dróg lokalnych i ich modernizacja poprzez układanie nowych nawierzchni. Ważnym problemem jest też ruch drogowy – transport do i z zakładów przemysłowych (Janikosoda i Janipol).

3. Niewystarczający rozwój oferty i infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

Turystyka jest postrzegana jako szansa rozwoju dla gminy, z tego powodu za problem wymagający bardziej intensywnych działań uznaje się zagospodarowanie turystyczne Jeziora Pakoskiego. Problemem jest brak odpowiednio rozwiniętej infrastruktury turystycznej - np. przystani, edukacyjnej ścieżki rowerowej, miejsc noclegowych (szczególnie w gospodarstwach agroturystycznych) i zaplecza dla turystyki kempingowej oraz karawaningu.

4. Duże zadłużenie gminy.

W związku z intensywnym rozwojem infrastruktury gminnej w poprzednich latach konieczne było pozyskanie zewnętrznego finansowania dla kluczowych inwestycji. Obecnie zobowiązania finansowe gminy mogą być utrudnieniem w podejmowaniu nowych zadań.

5. Braki w ofercie edukacyjnej na terenie gminy dotyczące zarówno szkolnictwa jak i edukacji dorosłych (przekwalifikowania).

Rozwiązywanie problemów społecznych (bezrobocie, wykluczenie społeczne) oraz rozwój gospodarczy wymaga rozwoju szkolnictwa, w tym szkolnictwa zawodowego ukierunkowanego na kształcenie według zapotrzebowania pracodawców.

6. Zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Z uwagi na spowolnienie gospodarcze oraz niekorzystne procesy demograficzne i ekonomiczne powodujące zubożenie niektórych grup społecznych, konieczne jest bardziej kompleksowe podjęcie problemu wykluczenia społecznego (w tym problemu powrotu osób długotrwale bezrobotnych na rynek pracy) i aktywizacji seniorów.

7. Niedostateczna promocja gminy.

Za problem uznano niewystarczające działania w kwestii promocji gminy (co jest m.in. bezpośrednio związane z pozyskiwaniem inwestorów). Konieczne jest wykorzystanie takich narzędzi jak gazeta promocyjna, Internet i lokalne targi/wystawy oraz wypracowanie rozpoznawalnej marki dla gminy. Jak dotychczas niewykorzystana szansą dla gminy Janikowo jest promocja marki „Gęś Biała Kołudzka” przez samorząd województwa (m.in. poprzez prowadzenie ogólnopolskich kampanii promocyjnych).

8. Problemy obszarów wiejskich gminy.

Jako problem zidentyfikowano braki w infrastrukturze publicznej na wsi oraz zagospodarowanie przestrzeni obszarów wiejskich, a także niewystarczająco dobrze funkcjonujący system komunikacji zbiorowej wieś- miasto.

9. Braki w infrastrukturze komunalnej.

Jako problemy w zakresie infrastruktury zidentyfikowano następujące sprawy:

- Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń – (mi.in. poprzez przejście na ogrzewanie gazowe lub z sieci miejskiej w domach jednorodzinnych).
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej – szczególnie odprowadzenie ścieków na terenie wiejskim.
- Parking na terenie miasta.

10. Niedostatki w funkcjonowaniu społeczności lokalnej.

W obszarze dotyczącym „jakości życia” wymieniono następujące problemy:

- Problem kształtowania tożsamości lokalnej.
- Zbyt ograniczony udział mieszkańców w życiu społecznym - „aktywność”.
- Troska o rodziny z dziećmi (przedszkole, żłobek)
- Niewystarczająco ciekawa oferta kulturalna.
- Ucieczka młodych wykształconych mieszkańców.
- Właściwe wykorzystanie nowych i zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej – np. świetlice, boiska.

11. Starzenie się społeczeństwa.

Procesy demograficzne i problemy na lokalnym rynku pracy powodują niekorzystne zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców. Oferta kulturalna, edukacyjna i prozdrowotna powinna skutecznie zachęcać mieszkańców w starszym wieku do aktywności i „wyjścia z domu”.

12. Świadomość ekologiczna mieszkańców.

Problem znajduje swój wyraz m.in. w niechęci do wykonywania przyłączy do kanalizacji i segregacji odpadów oraz generuje opór przeciw ekologicznym źródłom energii (elektrownie wiatrowe).

13. Niekorzystne zmiany przyrodnicze.

W tym obszarze zidentyfikowano dwa problemy dotyczące terenu gminy Janikowo: stepowanie Kujaw oraz problem erozji brzegów zbiornika Pakoskiego.

8. Analiza SWOT - rozwój gminy Janikowo

Mocne strony Janikowa	Słabe strony Janikowa
<ol style="list-style-type: none"> 1. Silny sektor przemysłowy utrzymujący stabilne miejsca pracy. 2. Silna pozycja rolnictwa – markowy produkt rolniczy: „Gęś Biała Kołudzka” 3. Walory turystyczne jeziora Pakoskiego 4. Rozwinięta infrastruktura społeczna – kultury, oświaty, rekreacji i sportu 5. Dostępność komunikacyjna – środek Polski 6. Bliskość Bydgoszczy, Torunia i Gniezna 7. Wolne tereny inwestycyjne dla rozwoju gospodarczego, w tym przemysłu 8. Teren po cukrowni (budynki) 9. Szlak kolejowy Gdynia -Inowrocław – Poznań – Berlin 10. Duża grupa osób starszych – możliwość rozwoju oferty np. rekreacyjnej 11. Baza sportowa z zapleczem noclegowym 12. Dobra sieć informatyczna 13. Dziedzictwo historyczne – osoby znane z historii 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Silne uzależnienie od koniunktury w sektorze chemicznym i meblarskim 2. Infrastruktura drogowa - niewystarczający standard dróg 3. Stan dróg i oświetlenia na obszarach wiejskich 4. Opór społeczny przeciw inwestycjom 5. Słaba oferta kulturalna i rekreacyjna dla miasta i dla wsi 6. Niewystarczająca integracja społeczności 7. Malkontenctwo mieszkańców 8. Świadomość ekologiczna + gospodarka odpadami 9. Komunikacja społeczna – media lokalne 10. Słaba promocja gminy 11. Bezpieczeństwo publiczne 12. Niewłaściwa gospodarka rybacka
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fundusze europejskie w nowej perspektywie programowej 2014-2020 2. Rosnący sektor turystyczny w globalnej gospodarce 3. Seniorzy – nowy segment rynkowy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzależnienie rozwoju dużych firm od decydentów spoza Janikowa 2. Wysokie koszty pracy ograniczające zatrudnienie 3. Spowolnienie gospodarcze w Polsce i UE 4. Narastające problemy społeczne i ekonomiczne w kraju

9. Cele i działania Strategii Rozwoju Gminy Janikowo

Misja to cel nadrzędny instytucji.

Poprzez misję instytucja komunikuje się z otoczeniem podając do wiadomości publicznej swoje zobowiązania i oczekiwania w stosunku do obywateli, klientów, pracowników oraz instytucji nadrzędnych i partnerów.

Misja Samorządu Gminy Janikowo

AKTYWNY UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W SPRAWNYM I DYNAMICZNYM SAMORZĄDZIE JANIKOWA

Cel strategiczny:

I. INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI GMINY I POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA JEJ MIESZKAŃCÓW

Cel operacyjny:

1. Poprawa komunikacji społecznej

Działania:

- 1) Zorganizowanie **systemu wspierania aktywności mieszkańców** gminy w różnych przejawach (centrum wspierania aktywności). Zadania centrum:
  - a) wsparcie i koordynacja inicjatyw społecznych i gospodarczych, doradztwo w zakresie działań pożytku publicznego,
  - b) pomoc w powstawaniu i rozwoju nowych organizacji pozarządowych,
  - c) edukacja obywatelska, promocja samorządności,
  - d) uhonorowanie i promowanie lokalnych sukcesów i osiągnięć mieszkańców,
  - e) aktywizacja zorganizowanych grup mieszkańców dla większego udziału w życiu gminy (działkowcy, wędkarze i inne organizacje).
- 2) Stworzenie **kompleksowego systemu promocji gminy** skierowanej do wewnątrz (odbiorca – mieszkańcy) i na zewnątrz (odbiorca – instytucje w otoczeniu, media, inwestorzy, turyści itp.). Zadania:
  - a) Zaplanowanie i organizacja kampanii promocyjnych o określonej tematyce.

- b) Wypracowanie „marki lokalnej” Janikowa, która będzie wyróżnikiem gminy i będzie osią przewodnią wszystkich akcji i działań promocyjnych, propozycje:
  - Gęś Kołudzka, „Miasto bez barier”.
  - Cykliczna impreza promocyjna identyfikowana wyłącznie z Janikowem.
- 3) Organizacja **akcji edukacyjnych** (m.in. poprzez szkoły), których celem będzie wpływanie na postawy i mentalność mieszkańców w takich kwestiach jak:
  - a) świadomość ekologiczna (energia odnawialna – energia wiatru, słoneczna, stosowanie ekologicznych źródeł energii o mniejszej szkodliwości dla środowiska), eliminacja innych zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych (eternit, brak przyłączy do sieci kanalizacyjnej).
  - b) aktywny udział w życiu swojej społeczności lokalnej,
  - c) identyfikacja ze swoją „małą ojczyzną”,
  - d) udział w kulturze i sporcie itp.

Cel operacyjny:

2. Zaangażowanie mieszkańców w rozwój oferty spędzania wolnego czasu

Działania:

- 1) Poprawa stanu i dostępności instytucji kultury i obiektów sportowych.
- 2) Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej z wykorzystaniem inicjatyw oddolnych **poprzez gminny system** wsparcia dla organizacji pożytku publicznego i grup nieformalnych:
  - a) wykorzystanie istniejącej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dla rozwoju nowych powszechnych dyscyplin sportowych (nordic walking, gimnastyka dla osób w średnim wieku (np. pływanie) itp.),
  - b) wykorzystanie istniejących obiektów na terenie wiejskim (boiska, świetlice, place zabaw) dla organizacji imprez integracyjnych, sportowych i rekreacyjnych oraz akcji edukacyjnych i innych form aktywności dla różnych grup wiekowych,
  - c) organizacja gminnych imprez integracyjnych o różnorodnym charakterze.
- 3) Zaktywizowanie mieszkańców dla udziału w kulturze i sporcie (zmiana nastawienia - obecnie bierny odbiór) poprzez wspieranie inicjatyw oddolnych skierowanych do dzieci i dorosłych.

Cel operacyjny:

3. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie gminy

Działania:

- 1) Finansowanie **prewencji zagrożeń** ze środków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przy wsparciu organizacyjnym Policji i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 2) Udzielenie wsparcia dla OSP dla utrzymania aktywności społecznej, stanu osobowego i kontynuacji działalności jednostek OSP w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
- 3) Współpraca z Policją dla **zachowania porządku publicznego** na terenie gminy m.in. poprzez utrzymanie Komisariatu Policji w Janikowie.
- 4) Działania na rzecz zachowania i **poprawy stanu bezpieczeństwa zdrowotnego**:
  - a) utrzymanie wyjazdowego zespołu ratownictwa medycznego,
  - b) profilaktyka zdrowotna wśród dzieci i młodzieży (w tym w szkołach) – np. szczepienia, przeglądy zdrowotne i badania przesiewowe.
- 5) Poprawa **bezpieczeństwa komunikacyjnego**, w szczególności dla grup najbardziej narażonych (piesi i rowerzyści) – ścieżki rowerowe, chodniki, drogi dzieci do szkoły.
- 6) Efektywne działanie instytucji **pomocy społecznej** we współpracy z innymi służbami (służby rynku pracy, policja, PCPR).

Cel strategiczny:

II. ROZWÓJ GOSPODARCZY I POPRAWA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Cel operacyjny:

1. **Rozwój małej przedsiębiorczości na terenie gminy wykorzystujący walory gospodarcze i specyfikę Janikowa**

Działania:

- 1) **Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców** podejmujących i rozwijających działalność w szczególności w zakresie:
  - a) obsługi ruchu turystycznego i usług rekreacyjnych,
  - b) usług medycznych i rehabilitacyjnych dla rosnącego sektora dla konsumentów postaci osób w wieku poprodukcyjnym (seniorzy),
  - c) ekologii i odnawialnych źródeł energii,
  - d) wdrażania innowacji i wykorzystywania nowych technologii.
- 2) Uwzględnianie w planach inwestycyjnych gminy potrzeb w zakresie tworzenia **nowych podmiotów gospodarczych** w rozwojowych dziedzinach (drogi dojazdowe, parkingi, infrastruktura rekreacyjna itp.)

- 3) Upowszechnianie **dobrych wzorców i praktyk** w zatrudnianiu, tworzeniu miejsc pracy i podejmowaniu działalności gospodarczej.

Cel operacyjny:

2. Pozyskanie inwestorów zewnętrznych z wykorzystaniem specyficznych walorów gospodarczych Janikowa

Działania:

- 1) Przygotowanie i **promocja oferty inwestycyjnej** opartej o:
  - a) dostępność terenów inwestycyjnych dla działalności o charakterze przemysłowym,
  - b) dogodne położenie w kraju i w sieci komunikacyjnej (kolej i sieć drogowa),
  - c) dostępność kadr technicznych na bazie istnienia dużego ośrodka przemysłowego.
- 2) Ukierunkowanie promocji na **pozyskanie inwestorów** z branż będących obecną specjalizacją Janikowa:
  - a) przemysł chemiczny- utylizacja odpadów – ekologia,
  - b) przemysł meblarski – akcesoria meblowe.
- 3) Pozyskanie inwestorów wykorzystujących **innowacyjne technologie** i wdrażających efekty badań rozwojowych (dywersyfikacja źródeł energii, energia odnawialna, ochrona środowiska, transport).

Cel operacyjny:

3. Rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o walory jeziora Pakoskiego.

Działania:

- 1) Wykreowanie specyficznej **oferty turystycznej** Janikowa (sporty wodne, skate park itp.).
- 2) Wykreowanie cyklicznej imprezy charakterystycznej dla Janikowa (np. inscenizacja).
- 3) Promocja oferty gminy Janikowo, wraz z ofertą atrakcyjnych miejsc w otoczeniu gminy (Pałuki, Uzdrowisko Inowrocław, Kruszwica, Strzelno, Pakość).
- 4) Wykorzystanie w ofercie walorów komunikacji kolejowej (sektor „seniorski”), powiązanej z rozbudową ścieżek rowerowych i pieszych (nordic walking).
- 5) **Rozwój infrastruktury** dla rozwoju turystyki i rekreacji:
  - a) rozbudowa ścieżek wokół jeziora Pakoskiego i bazy turystyczno-rekreacyjnej nad jeziorem,
  - b) stworzenie przystani żeglarskiej i punktu informacji turystycznej,
  - c) połączenie w sieć istniejących obiektów i usług (m.in. stawy chowu pstrąga, gospodarstwa agroturystyczne, obiekty i kompleks sportowy, baza noclegowa,

infrastruktura dla osób wypoczywających nad jeziorem np. pola namiotowe i kempingi dla wędkarzy)

d) przeciwdziałanie postępującej erozji linii brzegowej

Cel operacyjny:

4. Wsparcie przemian w rolnictwie

Działania:

- 1) Wsparcie procesów **dywersyfikacji dochodów** rodzin rolniczych.
- 2) **Przekwalifikowania** rolników i członków ich rodzin.
- 3) Upowszechnianie dobrych przykładów rozwoju produkcji rolnej.

Cel strategiczny:

III. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ POPRAWIAJĄCEJ JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel operacyjny:

1. Poprawa jakości dojazdu zgodnie z potrzebami mieszkańców i produkcji rolniczej m.in. poprzez poprawę stanu dróg

Działania:

- 1) Sukcesywna **przebudowa dróg** poprzez utwardzenie ich nawierzchni.
- 2) Utrzymanie standardu dróg utwardzonych tłuczniem.
- 3) Preferowanie zabudowy w obszarach z dostępem do dróg utwardzonych.

Cel operacyjny:

2. Modernizacja sieci wodociągowej i rozbudowa sieci kanalizacyjnej

Działania:

- 1) Uzupelnienie i **wymiana odcinków sieci wodociągowej** z dostosowaniem do zużycia wody w poszczególnych rejonach zabudowy.
- 2) Kontynuacja **budowy sieci kanalizacyjnej** oraz zapewnienie włączenia do sieci wszystkich źródeł emisji ścieków.

Cel operacyjny:

3. Poprawa stanu zaopatrzenia w energię ze źródeł ekologicznych

Działania:

- 1) Likwidacja kotłowni lokalnych w zabudowie mieszkaniowej.
- 2) Tworzenie warunków dla zaopatrzenia w ciepło i energię ze źródeł o **zmniejszonej emisji zanieczyszczeń**.
- 3) **Dywersyfikacja dostawców energii** dla mieszkańców.
- 4) **Racjonalizacja zużycia energii**, restrukturyzacja kosztów (np. oświetlenie publiczne, obiekty użyteczności publicznej).

Cel strategiczny:

IV. UNOWOCZEŚNIENIE SYSTEMU EDUKACJI I DOSTOSOWANIE DO RYNKU PRACY

Cel operacyjny:

1. Rozwój nowoczesnych form kształcenia i wychowania młodzieży

Działania:

- 1) Rozwój systemu **preorientacji zawodowej młodzieży** ukierunkowanej na potrzeby lokalnego rynku pracy.
- 2) Wsparcie systemu **dokształcania nauczycieli** w zakresie znajomości zasad funkcjonowania rynku pracy i kształtowania właściwych postaw młodzieży (etos pracy).
- 3) Wdrożenie systemu **motywowania nauczycieli** dla kształtowania wśród młodzieży kultury pracy oraz postaw aktywności i przedsiębiorczości.

Cel operacyjny:

2. Promocja współpracy z instytucjami w otoczeniu gminy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji rynku pracy

Działania:

1. **Współpraca z przedsiębiorcami** dla rozwoju systemu organizacji praktyk w lokalnych zakładach pracy.
2. **Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy** w Inowrocławiu oraz innymi instytucjami działającymi w obszarze rynku pracy (m.in. poprzez tworzenie warunków do świadczenia usług rynku pracy na terenie gminy Janikowo (np. Targi Pracy).

10. Wdrażanie Programu

Strategia Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020 jest programem samorządu gminy i odpowiedzialność za jego realizację spoczywa na władzach gminy.

Wdrażanie poszczególnych działań zawartych w Strategii spoczywa na właściwych kompetencyjnie jednostkach organizacyjnych gminy oraz współpracujących z nimi organizacjach pozarządowych.

Przyjęty poziom szczegółowości w zakresie formułowania zadań wynika ze stanu wiedzy w połowie roku 2013 i faktu dużej zmienności w otoczeniu (budżet Państwa, fundusze UE, procesy globalne). W Strategii opisano ogólnie zadania, które należy wdrażać poprzez projekty - proces uszczegóławiania będzie miał miejsce na etapie przygotowywania projektów przez jednostki organizacyjne gminy, inne instytucje wdrażające i organizacje pozarządowe. Szczegółowe opisy działań znajdują się w projektach przygotowywanych sukcesywnie w miarę pozyskiwania informacji nt. bieżącej sytuacji i możliwości finansowych. Projekty będą przygotowywane stosownie do obowiązujących reguł budżetowych. Projekty będą wdrażane na zasadzie partnerskiej współpracy.

Strategia zawiera wskazówki co do ukierunkowania pracy instytucji gminnych w ramach ich zadań i procedur oraz przydzielonych środków. W miarę możliwości budżet gminy będzie finansował projekty specyficzne, wdrażające zapisane w Strategii cele. Finansowanie wielu zadań jest uzależnione od polityki rządu i stanu budżetu Państwa. Sprecyzowanie ram wdrażania funduszy UE w nowej perspektywie finansowej pozwoli na określenie skali i treści projektów finansowanych z tych funduszy.

Strategia nie koncentruje się na opisie standardowych działań samorządu gminy, ale wskazuje kluczowe kierunki i obszary, na których władze samorządowe powinny się skoncentrować. Wdrażanie Strategii powinno służyć zintegrowaniu różnych aspektów działań samorządu i umożliwić szersze otwarcie na współpracę ze środowiskami lokalnymi.

Wdrażanie Strategii opiera się na zasadach partnerstwa, w związku z tym partnerami instytucji samorządowych będą różnego rodzaju instytucje oraz organizacje społeczne i gospodarcze. Wiele zadań będzie możliwych do realizacji jedynie poprzez współpracę z samorządem województwa i samorządem powiatu.

11. Monitorowanie i ewaluacja Strategii

Celem monitoringu jest zapewnienie zgodności realizacji Strategii z jej założeniami i celami zawartymi w dokumentach programowych. Monitoring należy rozumieć jako systematyczne dokumentowanie realizacji, czyli zbieranie obiektywnych dowodów obrazujących stan wdrażania programów, zadań i projektów. Monitorowanie jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania programu.

Strategia Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020 będzie monitorowana w poszczególnych jednostkach organizacyjnych gminy. Procedury monitorowania, wypracowane w tych jednostkach, pozwolą na systematyczne zbieranie informacji nt. postępu wdrażania Strategii. Dokumenty sprawozdawcze będą składały się na raporty o stanie wdrażania Strategii.

Dane z monitoringu będą stanowiły podstawową bazę informacyjną do przeprowadzenia ewaluacji Strategii. Ewaluację przeprowadza się w celu ustalenia efektywności programów i oszacowania skali oddziaływania Strategii w odniesieniu do założonych w niej celów, a także analizy wpływu na specyficzne problemy strukturalne.

Zakłada się, że ewaluacja będzie przeprowadzona dwukrotnie w okresie wdrażania Strategii. Ewaluacja bieżąca będzie przeprowadzona w połowie okresu wdrażania Strategii i jej głównym zadaniem będzie przede wszystkim ocena, czy jej wdrażanie jest realizowane zgodnie z przyjętymi zapisami oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji w kwestii ewentualnych korekt Strategii. Przewiduje się możliwość wprowadzania zmian i aktualizacji Strategii.

Ewaluacja końcowa Strategii będzie przeprowadzona po zakończeniu realizacji i jej głównym celem będzie ocena efektów jego wdrażania – tj. bezpośrednich rezultatów podejmowanych działań oraz ich długofalowego oddziaływania.

Część II

INFORMACJE I DANE STATYSTYCZNE DO DIAGNOZY

Uwagi metodyczne:

W opracowaniu wykorzystano dostępne dane z Urzędu Miejskiego w Janikowie, dane GUS zawarte w Banku Danych Lokalnych, dane ze Spisu Rolnego oraz dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Dane statystyczne pochodzące z różnych źródeł często różnią się wartościami. Wynika to z odmiennych metodologii opracowywania danych statystycznych (np. dane samorządów gmin i dane Spisu Rolnego). Także dane statystyczne GUS różnią się od informacji uzyskiwanych bezpośrednio w instytucjach samorządowych.

W opracowaniu wykorzystywano dane statystyczne GUS aby zapewnić porównywalność informacji liczbowych w odniesieniu do innych samorządów tj. wskaźników dla województwa i powiatu, co pozwala ocenić sytuację w gminie Janikowo m.in. w odniesieniu do innych gmin.

Z uwagi na termin przygotowywania opracowania diagnostycznego (I połowa 2013 roku) nie wszystkie dane statystyczne były dostępne wg stanu na koniec 2012 roku. Dlatego w celach porównawczych wykorzystywano niektóre dane z końca 2011 roku.

Demografia

Liczba ludności gminy Janikowo wynosi 13 609 osób, z czego 9 145 osób to mieszkańcy miasta Janikowo co stanowi 67,2% ogólnej liczby mieszkańców (stan na dzień 31.12.2012 wg danych Banku Danych Lokalnych GUS).

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach podlega zmianom związanym z procesami demograficznymi, ale nie są to zmiany znaczące. Na tle innych gmin powiatu i województwa liczba ludności gminy Janikowo pozostaje stabilna.

Saldo migracji w ostatnich latach podlegało wahaniom, ale jest generalnie niewysokie. Wskaźnik salda migracji wynosi -2,9 na 1000 mieszkańców, co odpowiada poziomowi wskaźników powiatu i województwa. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do wskaźników ruchu naturalnego ludności (urodzenia i zgony) – gmina Janikowo nie odbiega znacząco od średniej dla powiatu i województwa.

Wskaźniki modułowe charakteryzujące sytuację demograficzną są potwierdzeniem wniosku, że sytuacja demograficzna jest w gminie Janikowo stosunkowo stabilna. Gęstość zaludnienia w gminie Janikowo jest wyższa niż na terenie powiatu i znacząco wyższa niż na terenie województwa. Wynika to z faktu stosunkowo dużego odsetka ludności miejskiej.

Na terenie gminy wydzielono 12 jednostek pomocniczych w postaci sołectw, w skład których wchodzi 19 miejscowości. Są to sołectwa:

1. Sołectwo Broniewice - obejmuje wieś Broniewice
2. Sołectwo Dębowo - obejmuje wsie: Dębowo, Dębina i Sosnówiec
3. Sołectwo Dobieszewice - obejmuje wsie: Dobieszewice i Dobieszewiczki
4. Sołectwo Głogówiec - obejmuje wieś Głogówiec
5. Sołectwo Góry - obejmuje wsie: Góry, Skalmierowice i Ołdrzychowo
6. Sołectwo Kołodziejewo - obejmuje wsie: Kołodziejewo i Pałuczyna
7. Sołectwo Kołuda Mała - obejmuje wieś Kołuda Mała
8. Sołectwo Kołuda Wielka - obejmuje wieś Kołuda Wielka
9. Sołectwo Ludzisko - obejmuje wsie: Ludzisko i Balice
10. Sołectwo Sielec - obejmuje wieś Sielec
11. Sołectwo Trląg - obejmuje wieś Trląg
12. Sołectwo Wierzejewice - obejmuje wieś Wierzejewice

Liczba mieszkańców

Ludność wg miejscowości i sołectw gminy Janikowo w 2012 roku

Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Razem ludność miejscowości	Razem ludność m. Janikowo i sołectw
Janikowo	4722	4396	9118	9118
Broniewice	209	205	414	414
Dębowo	42	39	81	298
Dębina	55	57	112	
Sosnówiec	56	49	105	
Dobieszewice	88	77	165	211
Dobieszewiczki	24	22	46	
Głogówiec	105	126	231	231
Góry	57	61	118	326
Skalmierowice	42	53	95	
Odrzychowo	50	63	113	
Kołodziejewo	435	397	832	925
Pałuczyna	47	46	93	
Kołuda Mała	126	121	247	247
Kołuda Wielka	225	210	435	435
Ludzisko	260	318	578	705
Balice	63	64	127	
Sielec	58	63	121	121
Trląg	183	189	372	372
Wierzejewice	109	105	214	214
Razem	6956	6661	13617	13617

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

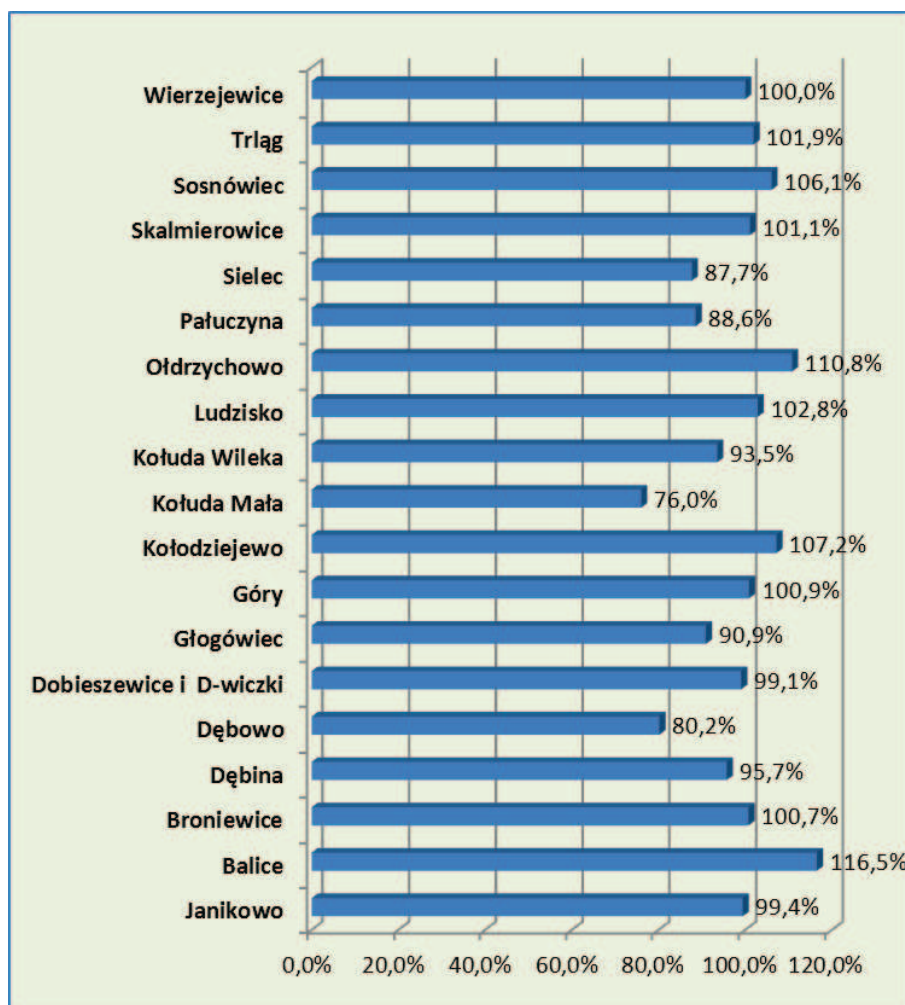
Stan na dzień 17.08.2012 r.

Zmiany liczby ludności w gminie Janikowo,
powiecie inowrocławskim i woj. kujawsko-pomorskim

Obszar jednostki samorządu terytorialnego	2006 r.	2012 r.	Dynamika 2006 r. = 100
Gmina Janikowo	13 622	13 609	99,9%
gm. miejska - Janikowo	9 131	9 145	100,2%
gm. wiejska - Janikowo	4 491	4 464	99,4%
Powiat inowrocławski	164 943	164 401	99,7%
Woj. kuj.-pomorskie	2 066 371	2 096 404	101,5%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

**Dynamika zmian liczby ludności w gminie Janikowo wg miejscowości
w latach 2002 – 2012 (2002 r. = 100%)**

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Większość miejscowości wykazuje stabilną sytuację pod względem liczby ludności. Znaczący wzrost liczby mieszkańców odnotowano w Balicach, Ołdrzychowie i Kołodziejewie. Najbardziej zmniejszyła się liczba ludności w Kołudzie Małej i Dębowie.

Migracje

**Migracje na pobyt stały w roku 2012
- gmina Janikowo, powiat inowrocławski, woj. kujawsko-pomorskie**

JST	Saldo migracji 2012 r.				Zameldowania				Wymeldowania				Liczba ludności
	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	na 1000 ludności	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Gmina Janikowo	-40	-41	1	-2,9	127	75	50	2	167	123	43	1	13609
Powiat inowrocławski	-404	-340	-64	-2,5	1602	897	692	13	2006	1057	872	77	164401
Woj. kujawsko-pomorskie	-2006	-1528	-478	-1	22165	12453	9234	478	24171	11314	11901	956	2096404

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

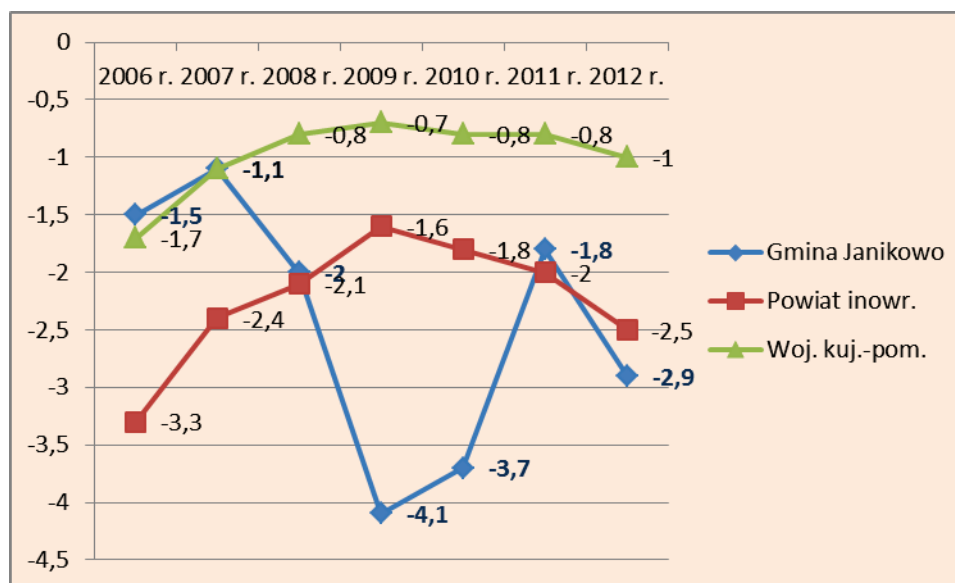
Wskaźnik migracji nie jest zbyt wysoki i jest zbliżony do średniej dla powiatu inowrocławskiego, ale wykazuje się dużą zmiennością w ostatnich kilku latach: od – 4,1 do –1,1. W ostatnich kilku analizowanych latach wskaźnik ma wartość ujemną, co oznacza odpływ mieszkańców z terenu gminy. Podobny trend jest zauważalny na terenie powiatu inowrocławskiego i województwa.

Saldo migracji w latach 2006- 2012
- wskaźnik migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu
do powiatu inowrocławskiego i woj. kujawsko-pomorskiego

Gmina Janikowo	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	na 1000 ludności	Liczba ludności
2012	-40	-41	1	-2,9	13 609
2011	-24	-23	-1	-1,8	13 653
2010	-50	-51	1	-3,7	13 670
2009	-56	-58	2	-4,1	13 555
2008	-27	-14	-13	-2,0	13 581
2007	-15	-11	-4	-1,1	13 626
2006	-20	-12	-8	-1,5	13 622
Powiat inowrocławski	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	na 1000 ludności	liczba ludności
2012	-404	-340	-64	-2,5	164 401
2011	-326	-287	-39	-2,0	164 965
2010	-289	-259	-30	-1,8	164 513
2009	-268	-272	4	-1,6	164 112
2008	-345	-290	-55	-2,1	164 213
2007	-398	-314	-84	-2,4	164 571
2006	-548	-348	-200	-3,3	164 943
Woj. kujawsko- pomorskie	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	na 1000 ludności	liczba ludności
2012	-2 006	-1 528	-478	-1,0	2 096 404
2011	-1 649	-1 321	-328	-0,8	2 098 370
2010	-1 683	-1 443	-240	-0,8	2 098 711
2009	-1 397	-1 315	-82	-0,7	2 069 083
2008	-1 681	-1 059	-622	-0,8	2 067 918
2007	-2 372	-1 464	-908	-1,1	2 066 136
2006	-3 587	-1 623	-1 964	-1,7	2 066 371

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji – zmiany wskaźnika migracji w gminie Janikowo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu do województwa kuj.-pom. i pow. inowrocławskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ruch naturalny ludności

Ruch naturalny jest określany przez wskaźnik przyrostu naturalnego, wynikający z liczby urodzeń i zgonów oraz wskaźnik liczby zawieranych małżeństw. Podobnie jak w przypadku innych wskaźników Gmina Janikowo podąża za trendami charakterystycznymi dla powiatu i województwa. Wskaźnik przyrostu naturalnego jest niewysoki i generalnie wykazuje tendencję malejącą (-0,2 w roku 2012, ale odpowiednio -0,4 i -0,6 w latach 2009 i 2010). W ostatnich latach liczba zawieranych małżeństw jest stabilna i podobna do średniej dla powiatu i województwa.

Ruch naturalny ludności w gminie Janikowo w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu inowrocławskiego – lata 2006 i 2012

Jednostka samorządu terytorialnego	urodzenia żywe		zgony		przyrost naturalny	
	na 1 000 ludności		na 1 000 ludności		na 1 000 ludności	
	2006 r.	2012 r.	2006 r.	2012 r.	2006 r.	2012 r.
Gmina Janikowo	10,1	9	8,5	9,3	1,5	-0,2
Powiat inowrocławski	9,7	9,4	9,7	10,1	0,0	-0,7
Woj. kujawsko-pomorskie	10,2	10,0	9,5	9,4	0,7	0,6

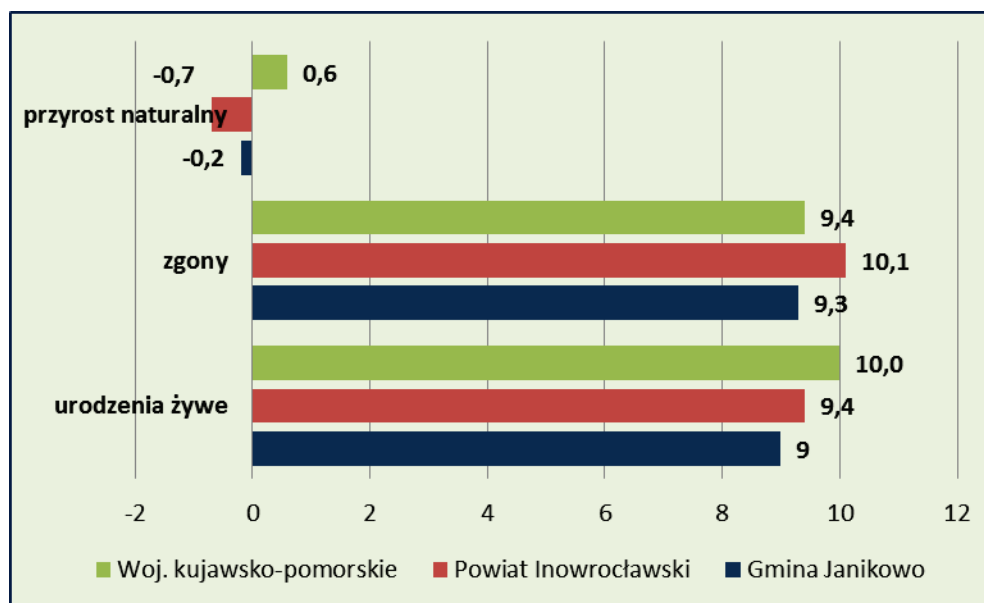
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ruch naturalny ludności w latach 2006-2012 - gmina Janikowo, powiat inowrocławski
województwo kujawsko -pomorskie

Gmina Janikowo	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	małżeństwa
na 1 000 ludności				
2006	10,1	8,5	1,5	5,6
2007	9,8	8,7	1,1	6,3
2008	10,8	10,2	0,6	6,2
2009	8,8	9,2	-0,4	6,1
2010	10,1	10,7	-0,6	5,3
2011	10,2	9,7	0,5	5,9
2012	9	9,3	-0,2	4,6
Powiat inowrocławski	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	małżeństwa
na 1 000 ludności				
2006	9,7	9,7	0,0	5,8
2007	9,6	10,1	-0,5	6,6
2008	10	10,1	-0,1	7,1
2009	10,6	10	0,6	6,9
2010	10	10,2	-0,2	5,9
2011	9,4	10,1	-0,7	5,3
2012	9	10,2	-1,2	5,2
Woj. kujawsko-pom.	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	małżeństwa
na 1 000 ludności				
2006	10,2	9,5	0,7	6,2
2007	10,6	9,8	0,7	6,8
2008	11,3	9,7	1,6	7,1
2009	11,1	9,9	1,3	6,8
2010	10,8	9,7	1	5,9
2011	10	9,4	0,6	5,4
2012	9,9	9,7	0,2	5,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ruch naturalny ludności w roku 2012 – w porównaniu do województwa kuj.-pom. i pow. inowrocławskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźniki modułowe w latach 2006 i 2012
- gmina Janikowo, powiat inowrocławski, województwo kujawsko-pomorskie

Jednostka samorządu terytorialnego	Ludność na 1 km ²		Kobiety na 100 mężczyzn		Saldo migracji wewn. i zagranicznych		Saldo migracji na 1 000 ludności	
	2006 r.	2012 r.	2006 r.	2012 r.	2006 r.	2012 r.	2006 r.	2012 r.
Gmina Janikowo	148	148	104	104	-20	-40	-1	-3
→ gm.miejska	960	962	106	107	8	-31	1	-3
→ gm.wiejska	54	54	101	98	-28	-9	-6	-2
Powiat inowrocławski	135	134	106	106	-548	-404	-3	-2
Woj. kuj.-pomorskie	115	117	107	106	-3587	-2006	-2	-1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Porównanie demograficznych wskaźników modułowych, pozwalających analizować procesy zachodzące na terenie zróżnicowanych obszarowo jednostek samorządu terytorialnego pokazuje, że obszar gminy Janikowo nie odbiega od swojego otoczenia – bliższego (powiat) i dalszego (region). Wskaźniki charakteryzujące stopień feminizacji i migracji nie odbiegają znacząco do wskaźników dla powiatu i województwa. Wskaźnik gęstości zaludnienia na poziomie 148 osób na 1 km² jest zbliżony do wartości średniej dla powiatu inowrocławskiego, który jest w dużym stopniu zurbanizowany.

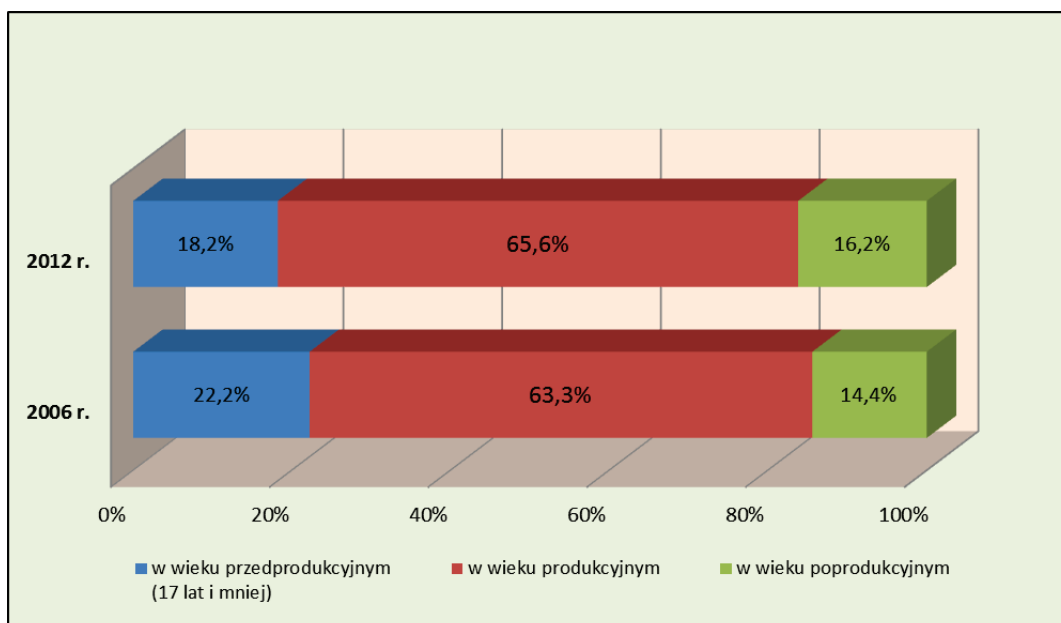
Struktura społeczności wg wieku i grup ekonomicznych

Struktura wiekowa mieszkańców wg stanu na 31.12.2012 r.

Kategorie wiekowe	Miasto Janikowo			Teren wiejski			Ogółem miasto i gmina		
	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
Wiek									
0-2	128	125	253	94	70	164	222	195	417
3	33	47	80	30	21	51	63	68	131
4-5	97	90	187	52	57	109	149	147	296
6	39	34	73	30	25	55	69	59	128
7	32	35	67	18	23	41	50	58	108
8-12	184	185	369	125	131	256	309	316	625
13-15	156	107	263	79	83	162	235	190	425
16-17	104	115	219	78	72	150	182	187	369
18	70	65	135	28	39	67	98	104	202
19-65 M	3107		3107	1537		1537	4644	0	4644
19-60 K		2872	2872		1312	1312	0	4184	4184
>65 M	436		436	181		181	617	0	617
>60 K		1045	1045		403	403	0	1448	1448
Ogółem	4386	4720	9106	2252	2236	4488	6638	6956	13594

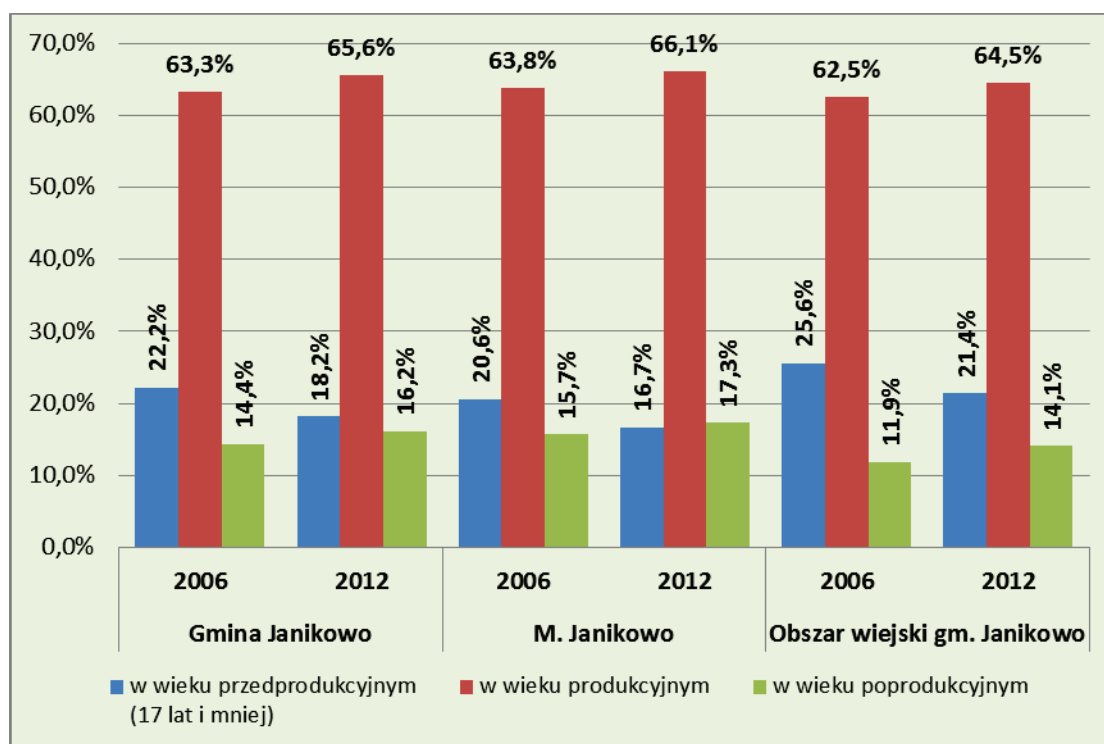
Źródło: Urząd Miasta Janikowo (dane z 15.01.2013 r.)

Udział ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem - zmiany w latach 2006 i 2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Udział ludności wg grup ekonomicznych w % ludności ogółem w latach 2006 i 2012 – obszar miejski i obszar wiejski

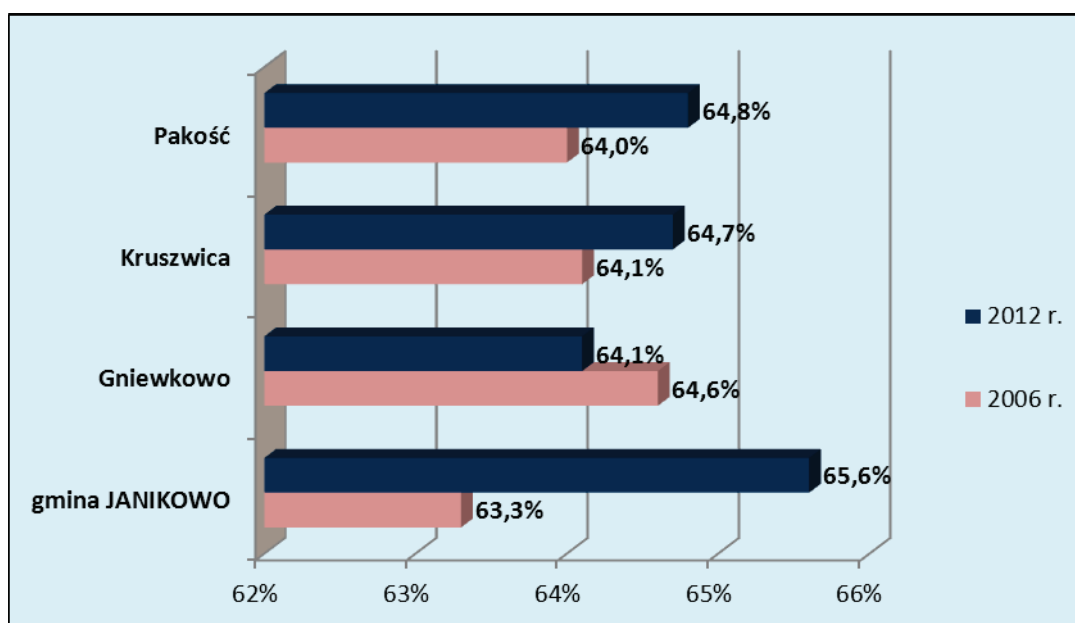

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dane dotyczące statystyki w tzw. grupach ekonomicznych wskazują, że w ostatnich kilku latach (2006 - 2012) wzrosła liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wzrost o ponad

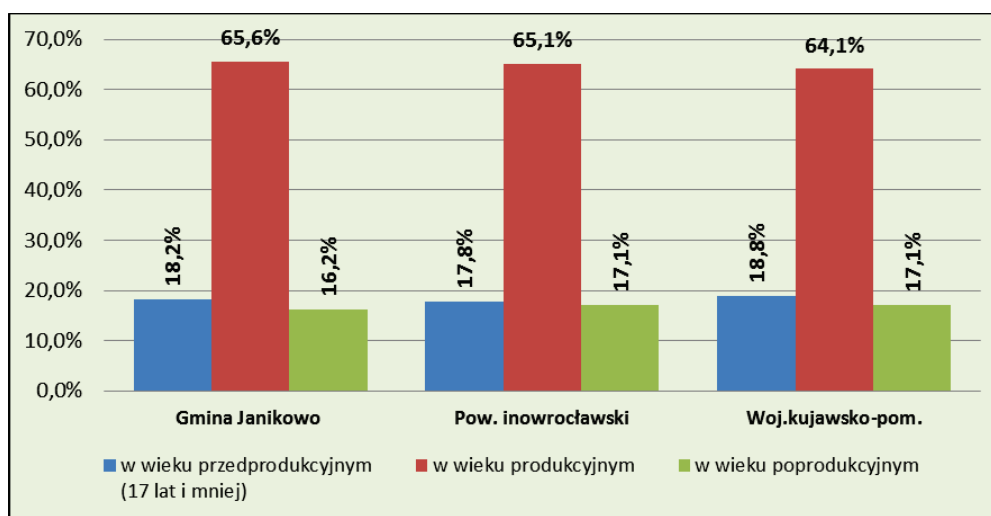
1% wynikał z wchodzenia na rynek pracy pokolenia wyżu demograficznego. Dane ludnościowe dotyczące całej populacji pokazują, że obecnie odsetek mieszkańców wieku przedprodukcyjnym jest mniejszy, co oznacza w przyszłych okresach mniejszy napływ osób na rynek pracy. Porównanie Janikowa do innych gmin miejsko-wiejskich powiatu inowrocławskiego wykazuje niewielkie różnice w tym zakresie. Podobnie jak w innych wskaźnikach demograficznych Janikowo nie wyróżnia się na tle powiatu i województwa.

Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem w latach 2006 i 2012 - gminy miejsko-wiejskie powiatu inowrocławskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

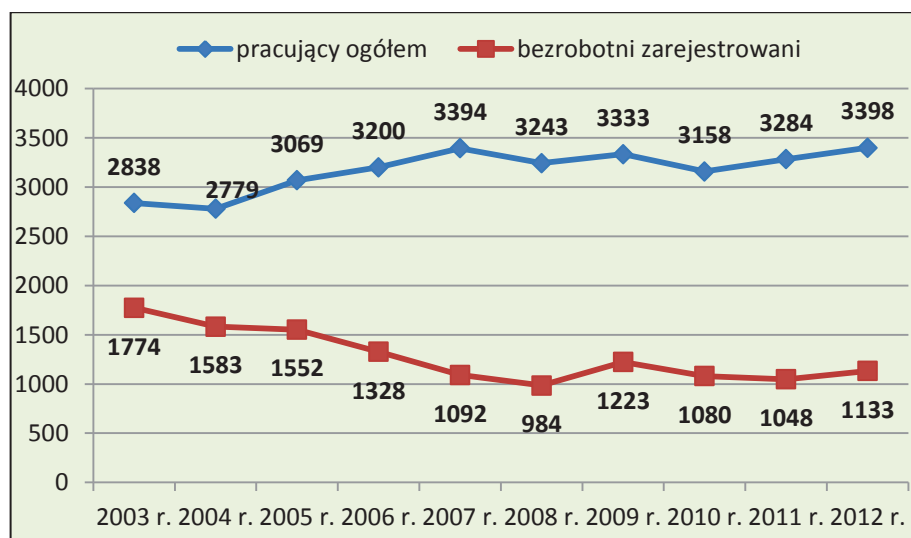
Udział ludności wg grup ekonomicznych w % ludności ogółem w roku 2012 – gmina Janikowo, pow. inowrocławski i woj. kujawsko-pomorskie

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Stan i struktura bezrobocia

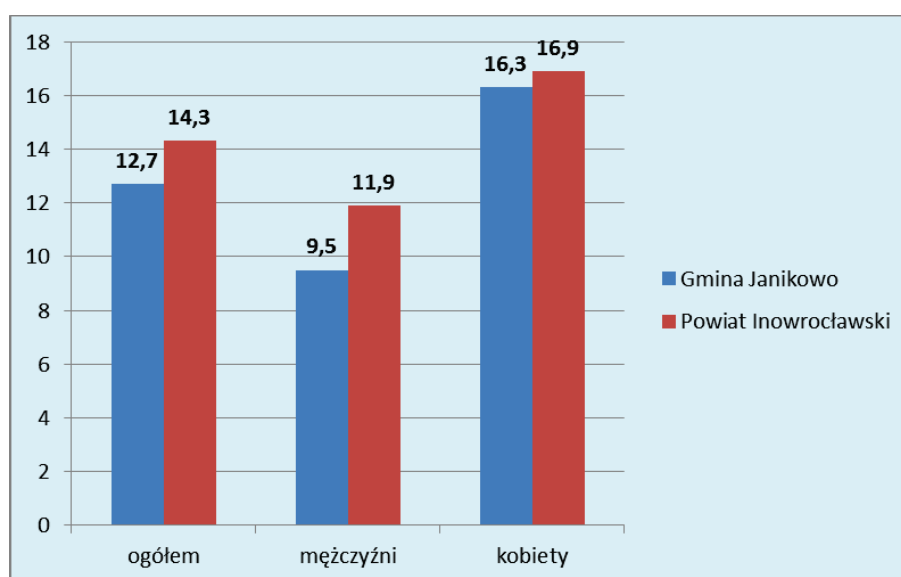
Liczba pracujących i bezrobotnych w gminie Janikowo w latach 2003-2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sytuacja na rynku pracy w ostatnich kilku latach wykazuje tendencje do poprawy. Pomimo spowolnienia gospodarczego zapoczątkowanego w roku 2008 liczba osób bezrobotnych jest dość stabilna, z tendencją do poprawy sytuacji. Podobnie optymistycznie wygląda sytuacja w zakresie liczby osób zatrudnionych. Od 2010 roku liczba zatrudnionych systematycznie wzrasta i wynosiła na koniec 2012 roku prawie 3400 osób. W roku 2004 takich osób było tylko 2779.

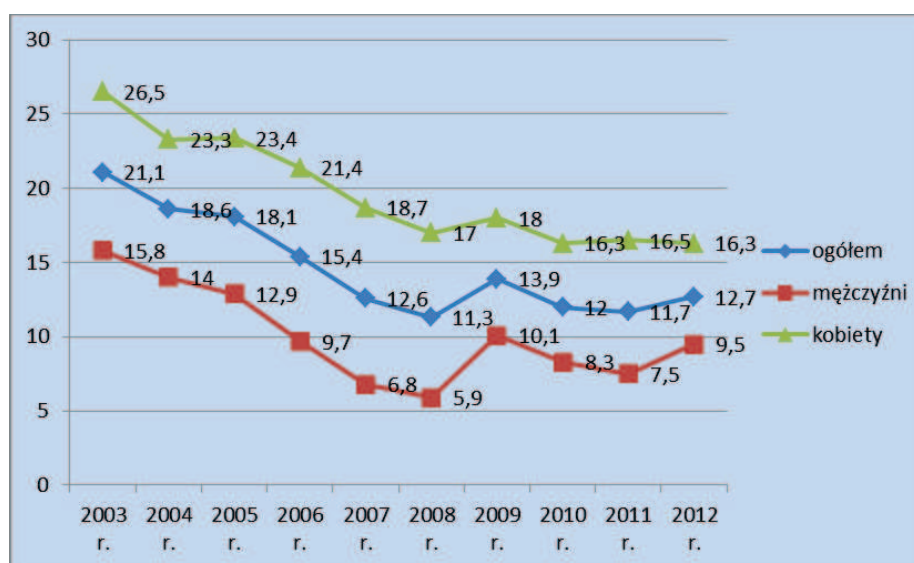
Wskaźnik poziomu bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % - w roku 2012 – gmina Janikowo i powiat inowrocławski

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pomimo ogólnie niedobrej sytuacji na rynku pracy powiatu inowrocławskiego, w którym statystyczna stopa bezrobocia rejestrowanego wynosi aż 23,6%, wobec 17,9% dla województwa kujawsko-pomorskiego, sytuacja na rynku pracy gminy Janikowa jest względnie dobra. O stosunkowo dobrej sytuacji w zakresie zatrudnienia świadczy również porównanie wskaźnika procentowego udziału liczby bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym (uwaga - jest to innego rodzaju wskaźnik niż stopa bezrobocia rejestrowanego podawana przez PUP). Wskaźnik ten dla powiatu inowrocławskiego wynosi 14,3%, a dla gminy Janikowo 12,7%. Wskaźnik ten jest niestety zróżnicowany w podziale na mężczyzn i kobiety. Różnica na niekorzyść kobiet to aż 6,8 % na koniec roku 2012. Wskaźnik ten jednak wskazuje na pozytywne trendy w ostatnich 10 latach - w roku 2003 różnica ta była znacznie większa i wynosiła aż 10,7%.

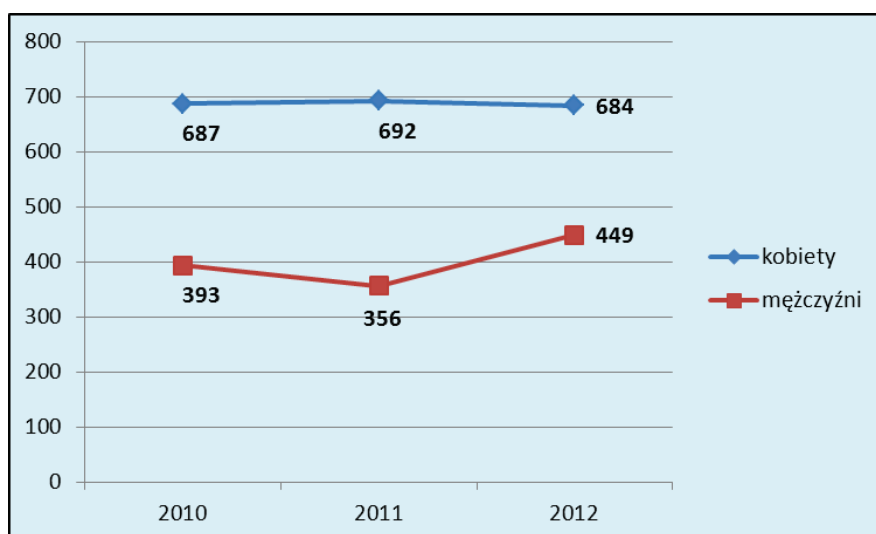
Wskaźnik poziomu bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % - w latach 2003-2012 w gminie Janikowo

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pod względem poziomu wykształcenia liczebność bezrobotnych w poszczególnych grupach nie wykazuje zbyt wielkiego zróżnicowania. Najmniej jest osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Grupy osób bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne i zasadnicze zawodowe są prawie równoliczne – ok 300 osób (po ok. 30% ogółu bezrobotnych). Większe zróżnicowanie widać w strukturze bezrobotnych biorąc pod uwagę obszar wiejski i miejski gminy Janikowo.

Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w latach 2010-2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

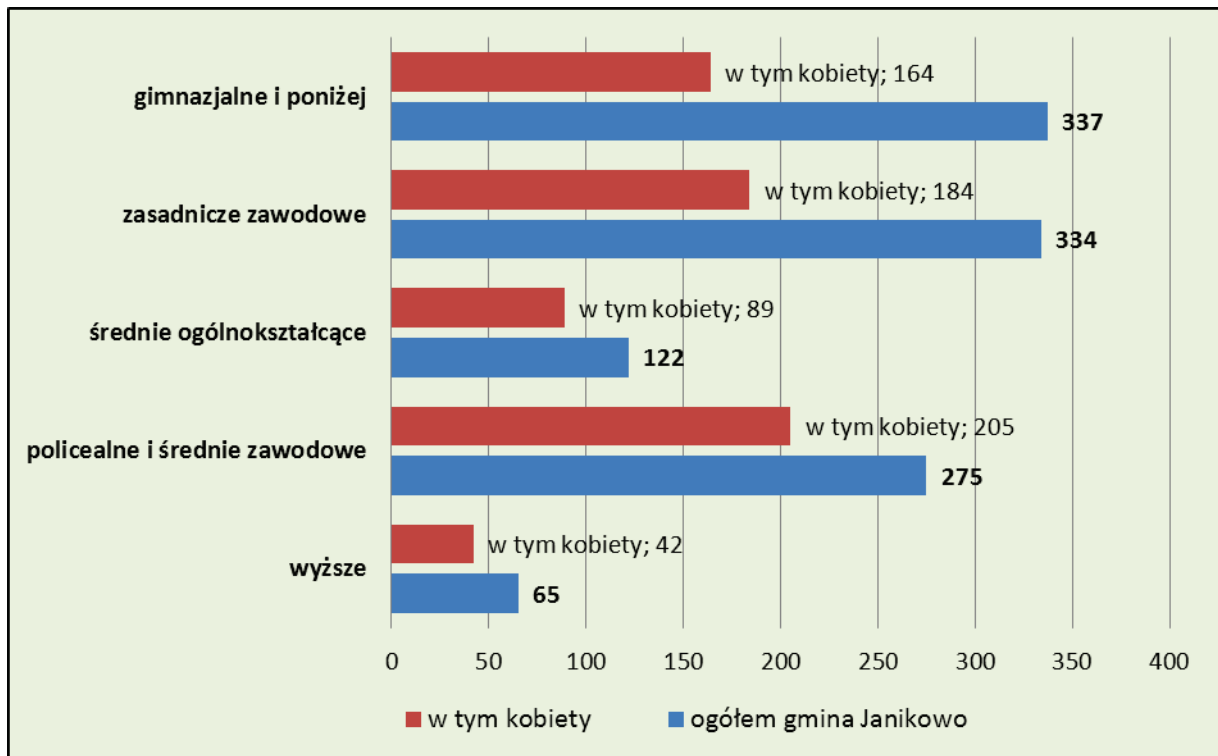
Bezrobotni na obszarze miejskim mają generalnie lepsze wykształcenie. Porównanie struktury wykształcenia na terenie całej gminy z danymi dla powiatu inowrocławskiego pozwala stwierdzić, że gmina Janikowo nie wyróżnia się pod tym względem od reszty populacji powiatu.

Bezrobotni wg wykształcenia w gminie Janikowo i w powiecie inowrocławskim na 31.12.2012 r.

Wyszczególnienie	Powiat inowrocławski		Gmina Janikowo		Miasto Janikowo		Obszar wiejski gminy Janikowo	
	ogółem powiat	kobiety	ogółem gmina	w tym kobiety	ogółem	kobiety	ogółem obszar wiejski	w tym kobiety
Liczba bezrobotnych	15269	8523	1133	684	728	442	405	242
Bezrobotni wg wykształcenia:								
w tym								
wyższe	1081	759	65	42	52	33	13	9
policealne i średnie zawodowe	3571	2388	275	205	204	145	71	60
średnie ogólnokształcące	1502	1014	122	89	89	67	33	22
zasadnicze zawodowe	4698	2290	334	184	203	110	131	74
gimnazjalne i poniżej	4417	2072	337	164	180	87	157	77

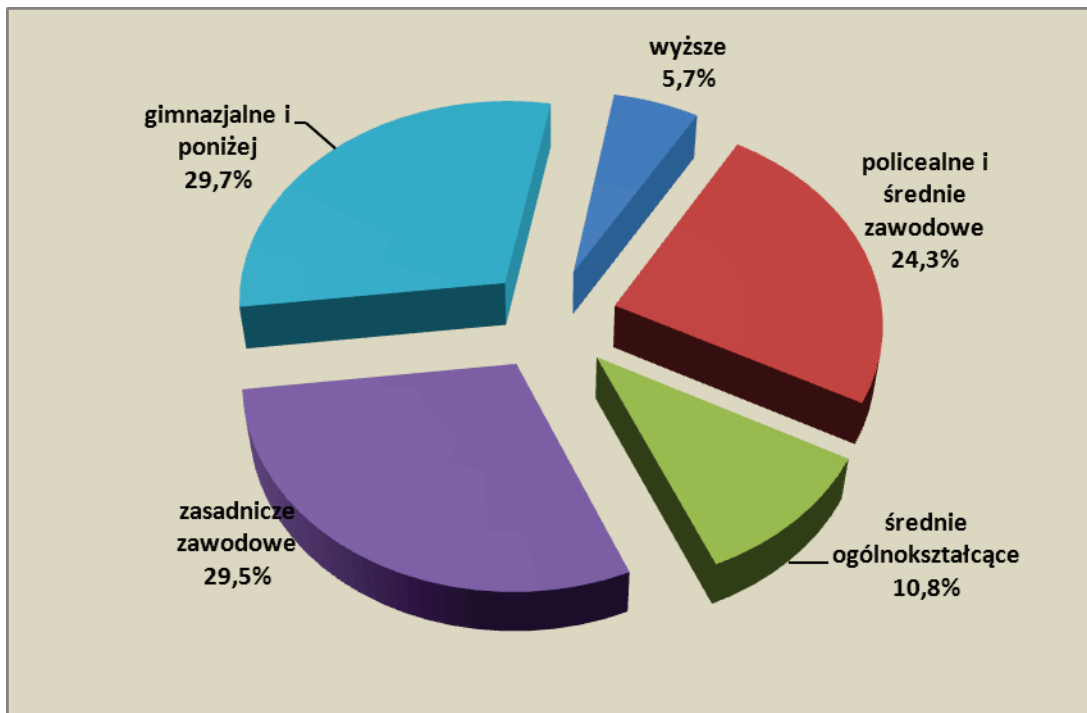
Źródło: Dane WUP Toruń

Liczba bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Janikowo na 31.12.2012

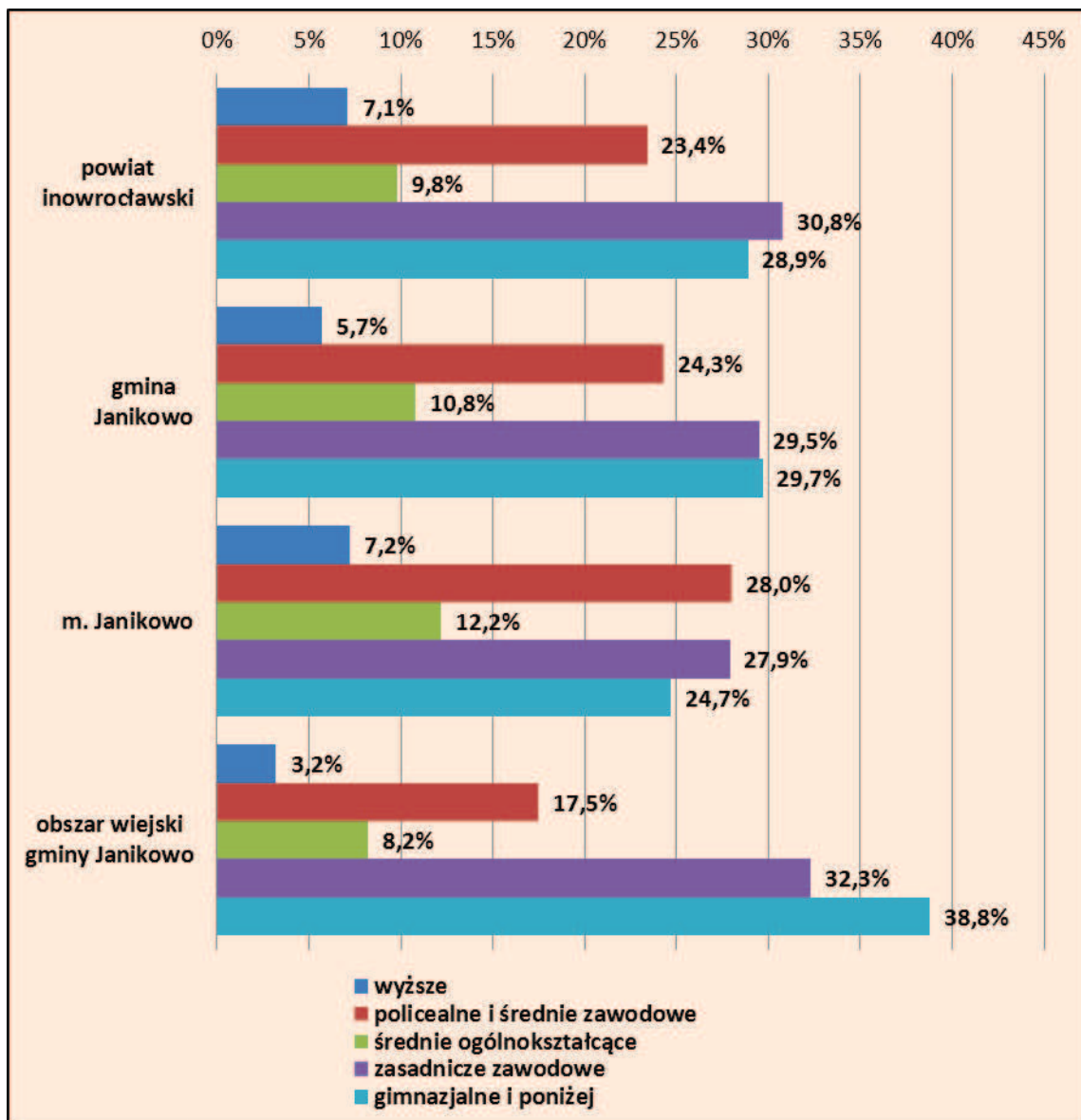
Źródło: Dane WUP Toruń

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Janikowo na 31.12.2012

Źródło: Dane WUP Toruń

**Struktura bezrobotnych wg wykształcenia na 31.12.2012 r.
w gminie Janikowo w podziale na wieś i miasto
i w powiecie inowrocławskim**

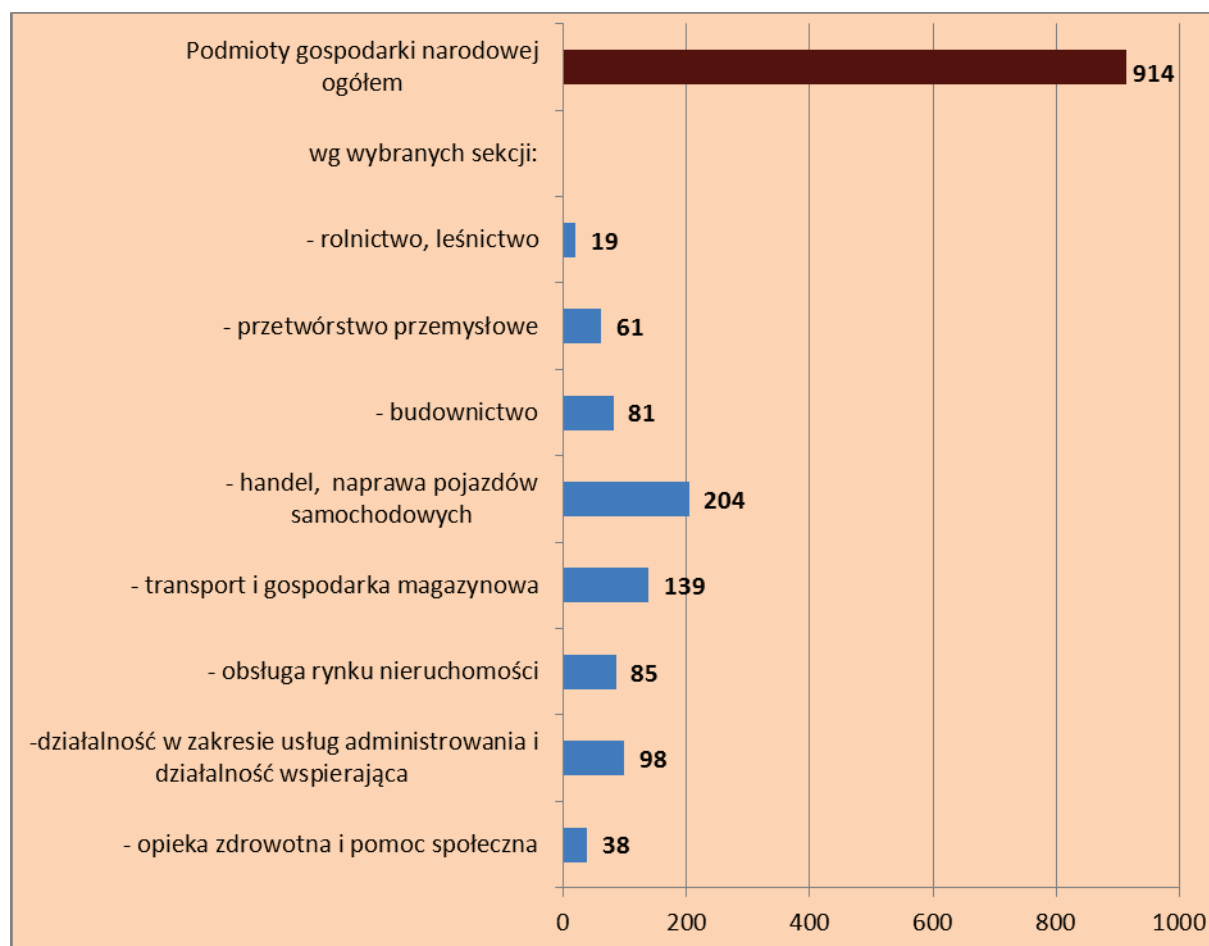
Źródło: Dane WUP Toruń

Gospodarka

Przedsiębiorczość

Sytuacja na lokalnym rynku pracy jest silnie uzależniona od koniunktury w branżach przemysłowych kluczowych firm funkcjonujących na terenie gminy. Główni pracodawcy to: JANIKOSODA (ponad 570 pracowników, a łącznie z pracownikami firm obsługujących ok. 700 zatrudnionych); JANIPOL- MEBLE (ok. 850 pracowników) oraz instytucje gminne.

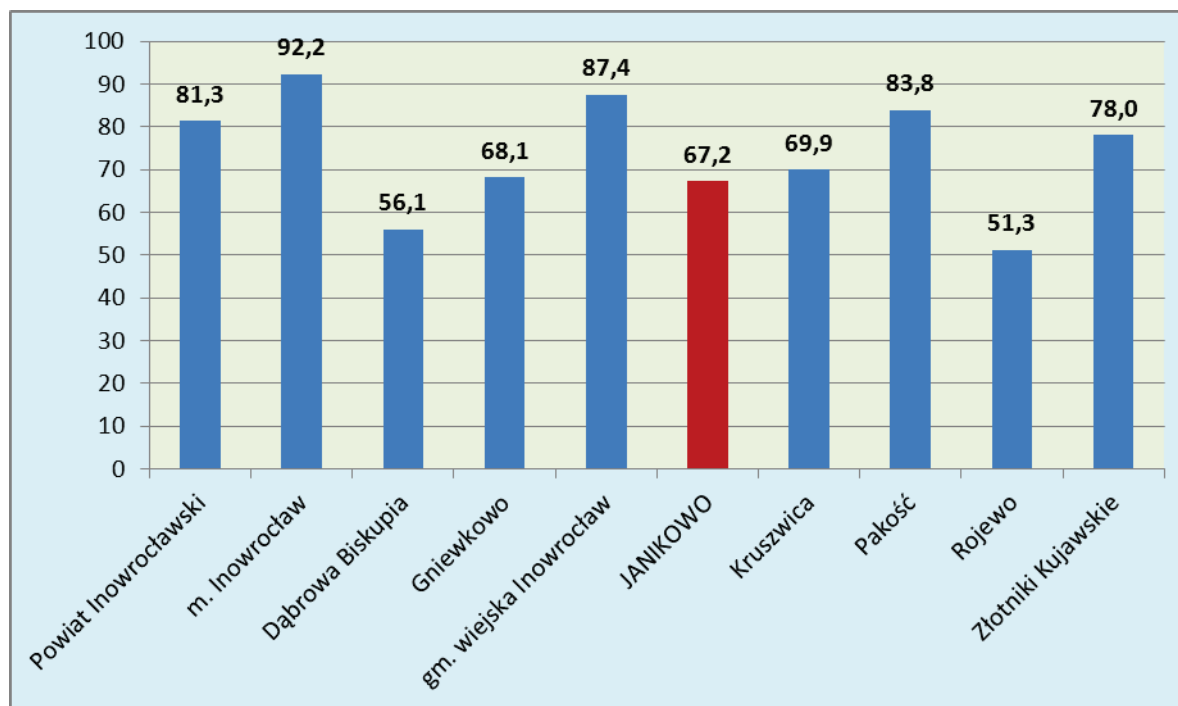
**Podmioty gospodarki narodowej w gminie Janikowo
w rejestrze REGON w 2012 r. – wg wybranych sekcji PKD**

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z ogólnej liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Janikowo 75,6% stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (691 podmiotów).

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w powiecie i gminach powiatu inowrocławskiego w 2012 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zakład Produkcyjny JANIKOSODA

JANIKOSODA (obecnie zakład produkcyjny w strukturze Soda Polska Ciech S.A.) uruchomiony w 1957 roku, był trzecim zakładem sodowym w Polsce - po zakładach krakowskich i inowrocławskich. Instalacje zaprojektowano na produkcję 300 tys. ton sody kalcynowanej rocznie. W kolejnych latach rozpoczęto wytwarzanie innych produktów, np. wapna nawozowego, kredy kosmetycznej, sody ciężkiej, dwutlenku węgla, soli warzonej, spożywczej, medycznej i peklosoli. W 2007 roku poziom rocznej produkcji sody przekroczył 600 tys. ton. Spółka Soda Polska Ciech powstała w 2007 roku w wyniku połączenia Janikowskich Zakładów Sodowych (46,49% udziałów) i Inowrocławskich Zakładów Chemicznych Soda Mątwy (53,51% udziałów) należących do Grupy Chemicznej Ciech. Strukturę organizacyjną spółki tworzą: Zakład Produkcyjny Soda Mątwy - Zespoły: Dyspozytorów i Technologów; Oddział Sody, Produktów Sodopodobnych, Wyrobów Gotowych, Utylizacji, Rozwoju, Zakład Produkcyjny Janikosoda - Zespoły: Dyspozytorów i Technologów; Oddziały: Sody, Soli, Wyrobów Gotowych, Utylizacji, Zakład Energetyczny.

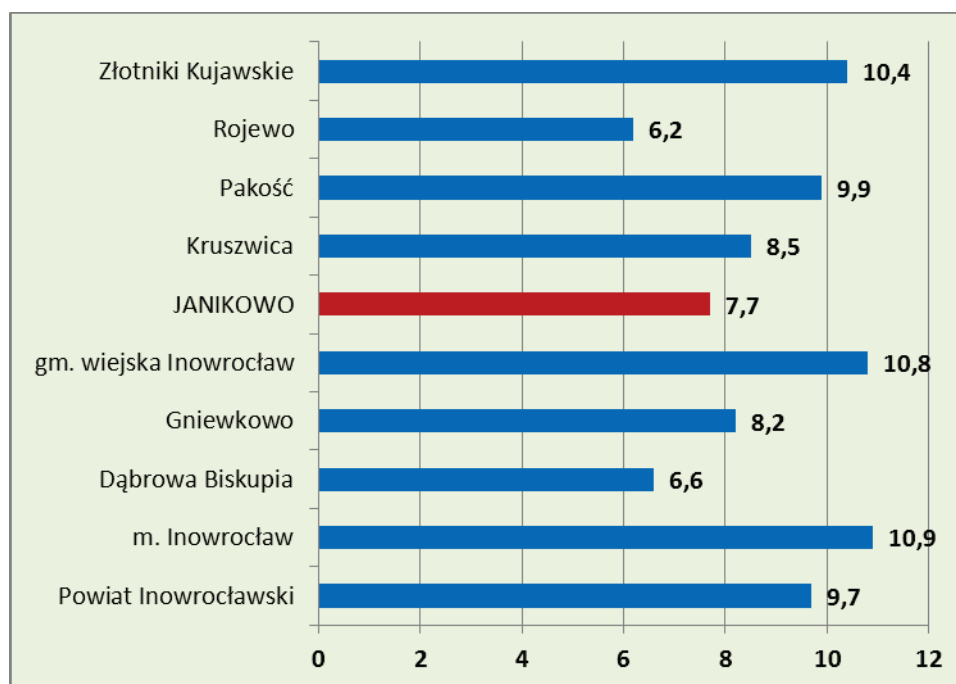
Janikowo – widok na ogródki działkowe i Janikosodę

JANIPOL MEBLE

JANIPOL MEBLE Polska Sp. z o.o. Sp. komandytowa w Janikowie jest dużym przedsiębiorstwem produkującym i eksportującym meble tapicerowane. Celem firmy jest produkcja mebli charakteryzujących się wysoką jakością, dużą funkcjonalnością i krótkim terminem realizacji zamówienia. Przedsiębiorstwo powstało po dokonaniu zakupu zlikwidowanego zakładu produkującego odzież w Janikowie. W lipcu 2004 roku podjęto pierwsze działania tworzenia zakładu na potrzeby nowej spółki. Powierzchnię 5400 m² w ciągu sześciu tygodni przystosowano do produkcji mebli tapicerowanych. Spółka JANIPOL MEBLE w 2004 roku zatrudniała 66 pracowników. Z roku na rok następował wzrost produkcji i zatrudnienia. W kwietniu 2007 roku oddano do użytku dobudowaną halę magazynową powierzchni 2000 m².

Dzięki tej inwestycji powstały w miejscu poprzedniego magazynu wyrobów gotowych nowe stanowiska produkcyjne. W 2013 roku zakończono budowę pompowni p. poż. ze zbiornikiem wody. Kolejne realizowane inwestycje to parkingi dla pracowników i samochodów ciężarowych, kotłowni oraz dalsza rozbudowa hali produkcyjnej.

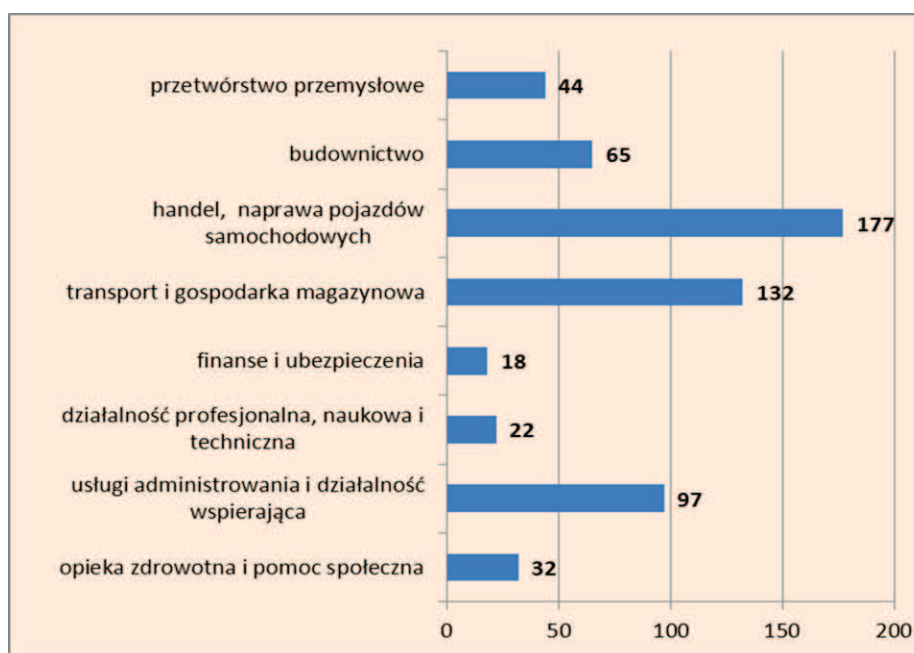
Wskaźnik przedsiębiorczości w 2012 roku – liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

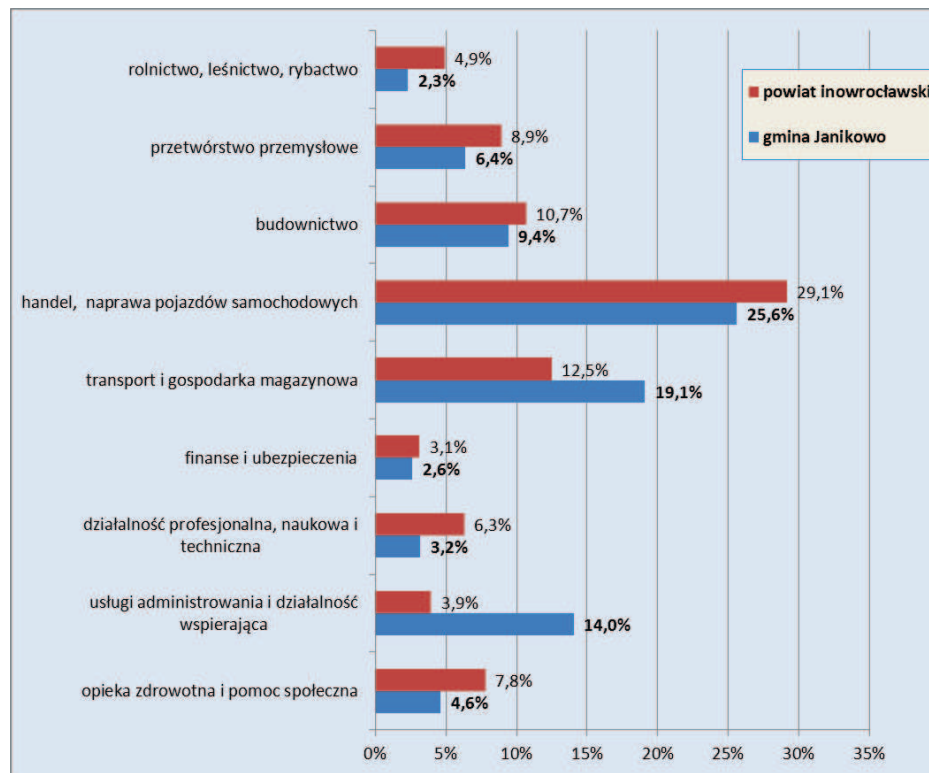
Dla oceny stanu rozwoju gospodarki i tworzenia miejsc pracy duże znaczenie ma skala działalności gospodarczej osób fizycznych. Wskaźnik przedsiębiorczości lokuje gminę Janikowo stosunkowo nisko w rankingu gmin powiatu inowrocławskiego. Struktura rodzajów działalności wg wybranych sekcji PKD jest typowa dla obszaru powiatu inowrocławskiego. Główne rodzaje działalności to handel, naprawy samochodów, transport, magazynowanie i budownictwo.

Główne rodzaje działalności gospodarczej osób fizycznych w gminie Janikowo w 2012 roku wg sekcji PKD

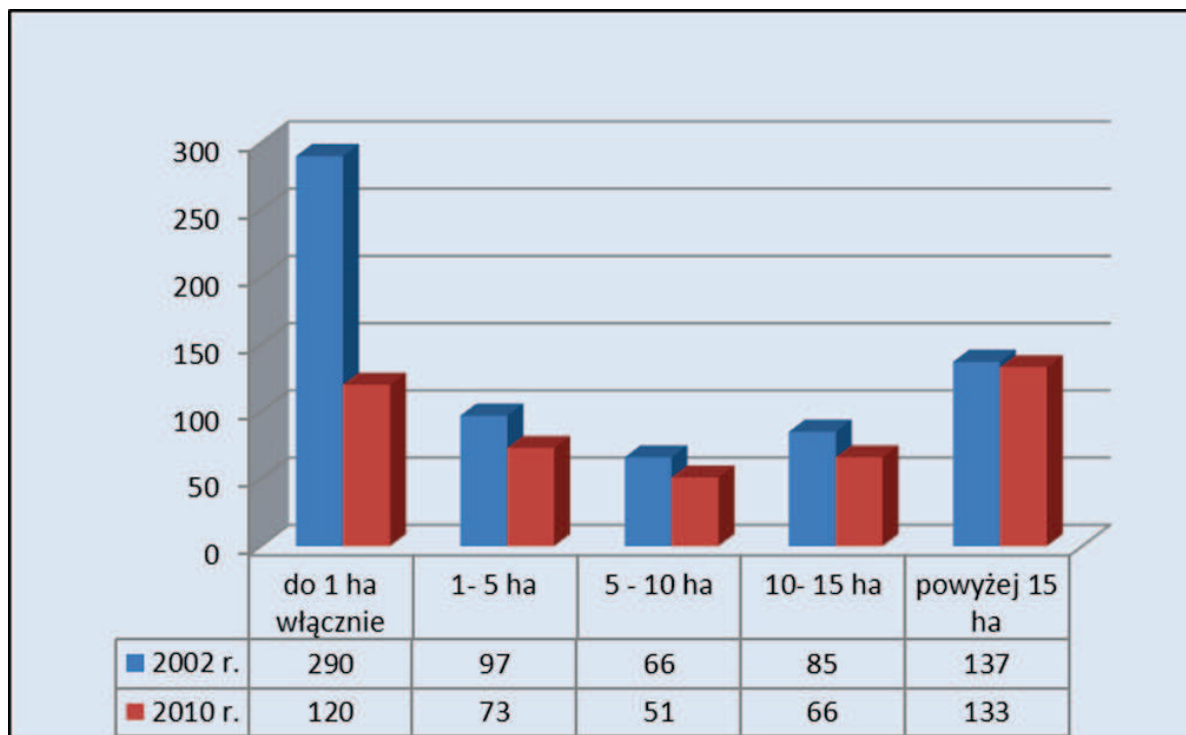
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura działalności gospodarczej osób fizycznych 2012 r. w gminie Janikowo i powiecie inowrocławskim

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

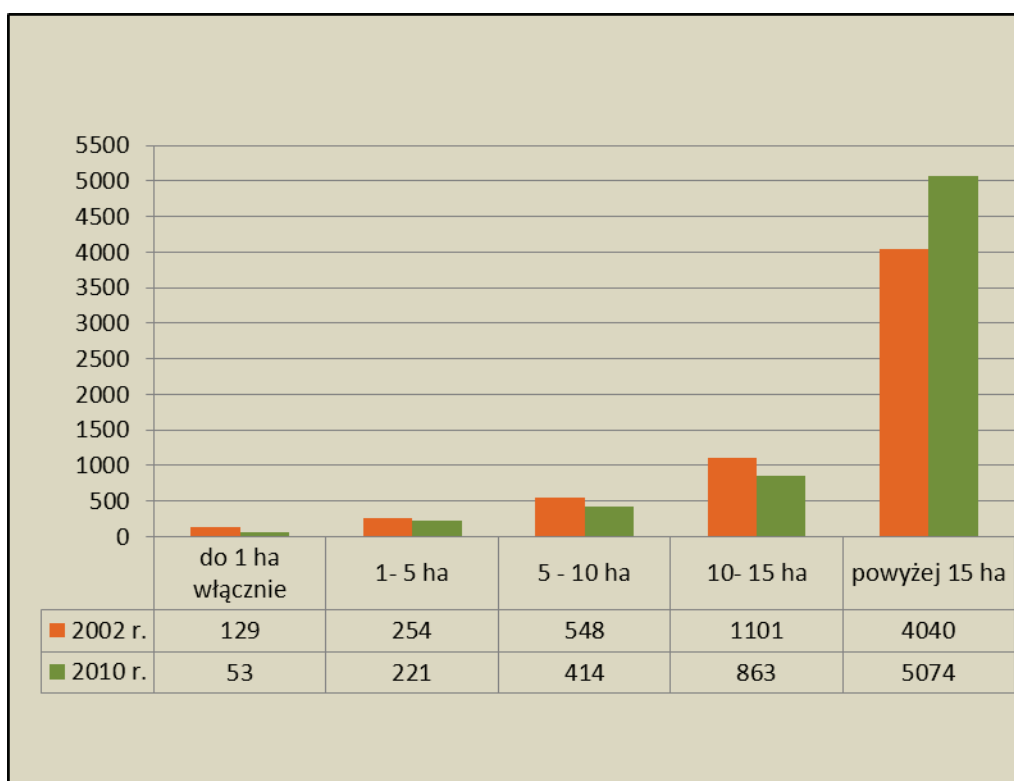
Rolnictwo

Liczba gospodarstw indywidualnych w gminie Janikowo
wg grup obszarowych – lata 2002 i 2010

Źródło: GUS - Spis Rolny 2002, 2010

Rolnictwo w gminie Janikowo charakteryzuje się wysoką kulturą rolną i jest silnie powiązane z rozwojem sektora przetwórstwa rolnego na terenie powiatu inowrocławskiego. W ostatnich latach zachodziły zmiany strukturalne polegające na koncentracji i specjalizacji produkcji. Zmiany strukturalne nie są zbyt widoczne pod względem liczby gospodarstw, ale wyraźnie są uwidocznione w strukturze użytkowania ziemi w poszczególnych grupach obszarowych. Wg danych spisu rolnego powierzchnia gospodarstw w grupach obszarowych z zakresu 1-15 ha się zmniejszyła, a wzrosła aż o ponad 1000 ha powierzchnia gospodarstw powyżej 15 ha.

Powierzchnia gospodarstw indywidualnych wg grup obszarowych– lata 2002 i 2010

Źródło: GUS - Spis Rolny 2002, 2010

Turystyka

W gminie Janikowo daje się zauważyć brak odpowiednio rozwiniętej infrastruktury turystycznej - np. przystani, edukacyjnej ścieżki rowerowej, miejsc noclegowych (szczególnie w gospodarstwach agroturystycznych) i innego rodzaju zaplecza dla turystyki. W ramach budowania warunków dla rozwoju turystyki nad Jeziorem Pakoskim wybudowano halę widowiskowo sportową z zapleczem noclegowym. W ramach rozwoju infrastruktury turystycznej planowane jest zbudowanie pola namiotowego związanego z rozwojem na terenie gminy Janikowo zaplecza dla turystyki kempingowej oraz karawaningu. Wykonano projekt i uzyskano pozwolenie na budowę dla budowy kempingu wraz z zapleczem socjalnym.

Statek „Janek” pływający na Jeziorze Pakoskim

Tereny inwestycyjne na terenie gminy Janikowo

Nieruchomości niezabudowane przeznaczone pod działalność gospodarczą są zlokalizowane zarówno na terenie miasta jak i na obszarze wiejskim gminy. Grunty niezabudowane o charakterze produkcyjnym lub magazynowym występują na terenie Miasta Janikowa zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- ul. Przemysłowa 35,5 ha
- ul. Wilkońskiego 9,3 ha
- ul. Dworcowa 7,5 ha

Grunty pod działalność usługowo-mieszkaniową występujące na terenie miasta Janikowa zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego:

Miasto Janikowo:

- ul. Powstańców -Wlkp. - Polna 10,0 ha
- ul. Wiejska 1,5 ha
- ul. Szkolna 1,5 ha
- ul. B. Prusa 2,0 ha

Teren wiejski gminy Janikowo:

- Kołodziejewo 2,5 ha
- Broniewice 3,0 ha
- Balice 1,5 ha

Gmina Janikowo otrzymała wyróżnienie w konkursie “Grunt na medal” organizowanym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych za kompleksowe przygotowanie działek przeznaczonych pod przemysł nieuciążliwy. Dodatkowo istnieje możliwość lokalizacji inwestycji na działkach, które nie mają aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie decyzji lokalizacyjnej.

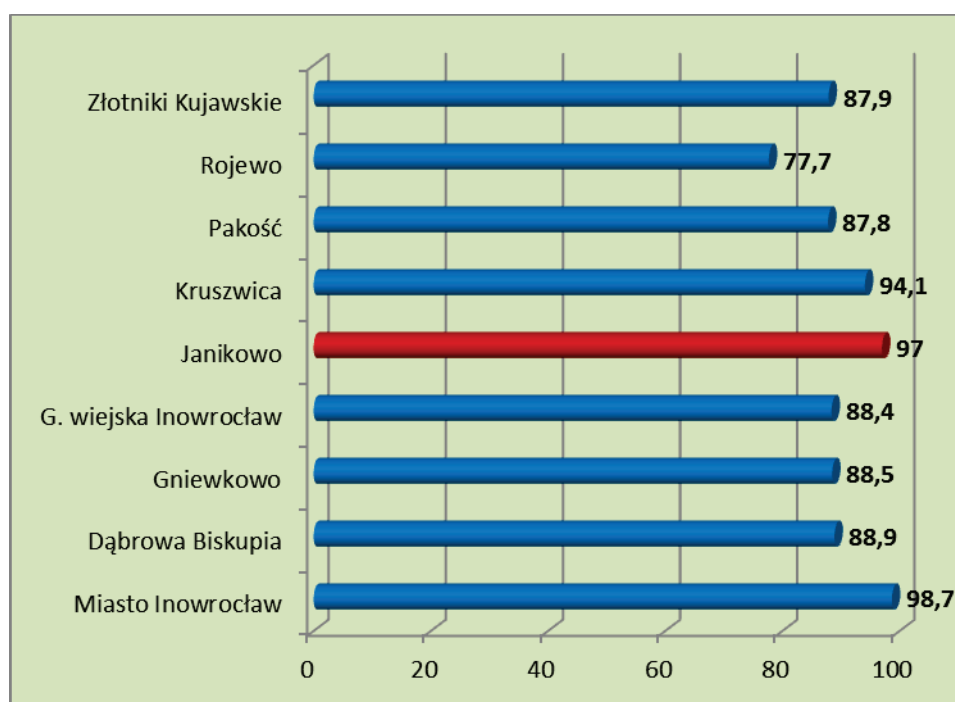
Tereny inwestycyjne w gminie Janikowo

Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Sieć wodociągowa pozwala na pełne zaopatrzenie w wodę. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej to prawie 100 % mieszkańców. Sieć rozdzielcza wynosi 102,00 km, liczba przyłączy - 1833 szt..

Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej w gminie Janikowo w roku 2011 – w % ogółu ludności

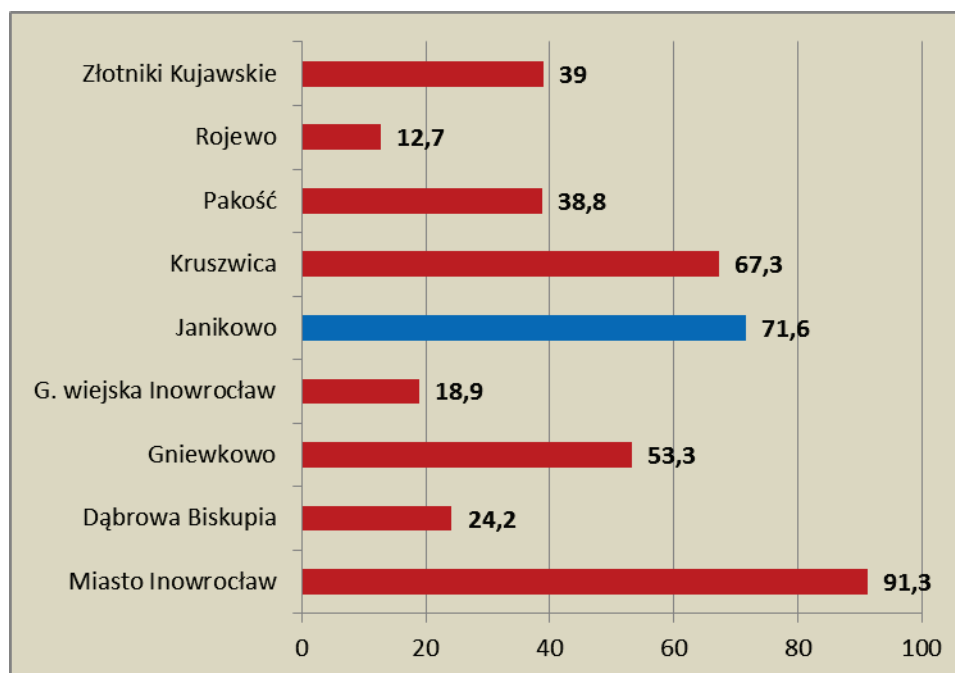

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków

Na 12 sołectw 5 sołectw jest są skanalizowanych w całości, a 2 częściowo. Ścieki są kierowane do oczyszczalni przy zakładzie JANIKOSODA. Z Programu SAPARD rozpoczęto budowę sieci od wsi Głogówek i Trłąg. Inwestycja jest realizowana, w roku 2010 wybudowano kanalizacje we wsiach Sielec, Kołuda Wielka, Kołuda Mała, w 2011 roku w Broniewicach i Dobieszewicach. Około 50 % powierzchni gminy jest wyposażone w kanalizację sanitarną. Sieć rozdzielcza ma długość 31,9 km, liczba przyłączy - 522 szt..

Ludność korzystająca z instalacji kanalizacyjnej w gminie Janikowo w roku 2011 – w % ogółu ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gospodarka odpadami

Odpady zmieszane są wywożone na składowisko odpadów komunalnych w Inowrocławiu. Na terenie gminy Janikowo prowadzona jest selektywna nieodpłatna zbiórka surowców wtórnych i zużytych opakowań w systemie pojemników na plastik, makulaturę, szkło i metale oraz kolorowych worków zbieranych i odstawianych do przetworzenia. W 2013 roku wdrożono wymogi nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczące gospodarki odpadami.

Infrastruktura energetyczna - energia elektryczna, ciepła, sieć gazowa i ogrzewanie

Budynki wielorodzinne korzystają z ciepła sieciowego dostarczanego przez Janikosodę. Z uwagi na to, że w gminie oprócz sieci ciepłowniczej systemy ogrzewania w dużym stopniu bazują na domowych kotłowniach węglowych, konieczne są działania dla ograniczenia strat ciepła, modernizacji i rozbudowy systemu ogrzewania miejskiego w Janikowie. Rosnące koszty energii cieplnej uzasadniają inwestycje w oszczędność ciepła, rozbudowa sieci poprawi stan środowiska poprzez ograniczenie emisji z domowych kotłowni.

Do sieci gazowej przyłączone są głównie osiedla domów jednorodzinnych. Z tej sieci zasilana jest też kotłownia Janipol-Meble. Istnieją możliwości znacznego rozwoju zaopatrzenia w ciepło z tego źródła poprzez stację redukcyjną w Janikowie.

Istniejące sieci energetyczne pozwalają na zaspokojenie potrzeb odbiorców na terenie gminy. Gmina ma duży potencjał do rozwoju energetyki wiatrowej. Plan zagospodarowania przewiduje teren pod lokalizację fermy wiatrowej.

Drogi gminne

Wykaz dróg gminnych z terenu Gminy i Miasta Janikowo

Wieś	Długość drogi (w km)	Rodzaj nawierzchni
1. Dobieszewice	2,5	(1500 m) tuczeń (700 m) asfalt
2. Dobieszewiczki - Broniewice	1,65	tłuczniowa
3. Wierzejewice - Ludwiniec	0,9	asfalt
4. Wierzejewice - Broniewice	3,8	szutrowa
5. Ludzisko- Markowice	1,7	asfalt
6. Pałuczyna	0,3	asfalt
7. Pałuczyna /Huby/	0,55	szlaka
8. Sosnowiec - Dębowo	2,7	(200 m) asfalt (2500 m) tuczniowa
9. Trląg	0,35	bruk
10. Trląg /Korytkowo/	0,65	tłuczniowa
11. Głogówiec do Gosp. Rol.	0,35	asfalt
12. Góry – Góry Szkoła	1,95	szlak
13. Ołdrzychowo - góry	0,85	(350 m) trylinka (100 m) szlaka (400 m) asfalt
14. Skalmierowice do jeziora	1,45	(500 m) bruk (950 m) szutrowa
15. Ludzisko - Górki	1,2	szlaka
16. Ludzisko – Dom Pomocy Społ.	0,5	bruk
17. Ludzisko - Piotrkowice	1,9	gruntowa
18. Ludzisko – Ujęcie wody	0,5	szlaka
19. Sielec	0,6	szlaka
20. Balice	0,5	asfalt
21. Kołuda Mała	0,4	asfalt
22. Kołuda Wielka		
23. ul. Kwiatowa	0,25	trylinka
24. ul. Główna	0,25	trylinka
25. ul. Wesoła	0,4	asfalt
26. Kołodziejewo		
27. ul. Dworcowa	0,35	tłuczeń
28. ul. Ks. Kazimierza Mellera	0,35	tłuczeń

Strategia Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020

29. ul. Sw. Józefa	1,15	(150 m) trylinka (1000 m) szlaka
3 ul. Kwiatowa	0,85	asfalt
31. ul. Parkowa	0,95	szlaka
32. Dębina - Ratowo	2,4	(200 m) szlaka (2,200 m) gruntowa
32. Sielec - Węgierce	1	gruntowa
Razem	32,35	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Na ogólną długość 32,35 km dróg na terenie wiejskim gminy Janikowo, drogi o nawierzchni trwałej (asfalt, bruk, trylinka) na terenie wiejskim stanowią ok 34 % (11,05 km).

Wykaz dróg z terenu Miasta Janikowo

Miasto	Długość drogi (w km)	Rodzaj nawierzchni
1. ul. Cicha	0,25	szlaka
2. ul. Kasprowicza	0,9	asfalt
3. ul. Klonowa	0,4	asfalt
4. ul. Kwiatowa	0,85	trylinka
5. ul. Miła	0,2	asfalt
6. ul. Ogrodowa	0,2	bruk
7. ul. Północna	0,15	asfalt
8. ul. Dworcowa	0,75	asfalt
9. ul. Główna	1,2	asfalt
10. ul. Bp. Kozala	0,45	bruk
11. ul. Łączna	0,9	asfalt
12. ul. Młodzieżowa	0,15	asfalt
13. ul. Polna	1,15	(300 m) trylinka (800 m) szlaka
14. ul. Prusa	0,75	asfalt
15. ul. Przybyszewskiego	0,45	trylinka
16. ul. Rybacka	0,2	szlaka
17. ul. Słoneczna	0,65	(200 m) trylinka (450 m) asfalt
18. ul. Wałowa	0,65	szlaka
19. ul. Wewnętrzna	0,15	asfalt
20. ul. Zachodnia	0,15	trylinka
21. ul. Zaulek	0,2	asfalt
22. ul. Zacisze	0,1	trylinka
23. ul. Przyjezierna	0,85	szutrowa
24. ul. Sieczkowicka	0,3	szlaka

25. ul. Spacerowa	0,15	asfalt
26. ul. Topolowa	0,6	asfalt
27. ul. Wiśniowa	0,25	szlaka
28. ul. Wilkońskiego	0,7	(250 m) asfalt (450 m) bruk
29. ul. Jana z Ludziska	0,1	szlaka
30. ul. Sportowa	0,5	asfalt
Razem	14,3	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Na ogólną długość 14,3 km dróg gminnych na terenie miejskim gminy Janikowo, drogi o nawierzchni trwałej (asfalt, bruk, trylinka) stanowią ok 82 % (11,7 km).

Obwodnica Janikowa i strumień ruchu drogowego na terenie gminy

Wybudowanie obwodnicy rozwiązało kluczowy problem Janikowa związany z tym, że w przeszłości cały ruch tranzytowy odbywał się przez centrum miasta Janikowa. Zwiększające z się z roku na rok natężenie ruchu aut osobowych i ciężarowych powodowało przyspieszone zużycie istniejących dróg gminnych i powiatowych.

Obwodnica Janikowa

W ramach projektu budowy obwodnicy uzyskano następujące efekty - długość obwodnicy 2,6135 km, długość przebudowanych dróg gminnych 0,7912 km i długość przebudowanych dróg powiatowych 0,5448 km. W ramach budowy obwodnicy, zbudowany

został 3-przęsłowy wiadukt o długości 100,10 m nad torami kolejowymi. Początek i koniec obwodnicy stanowią ronda, zapewniające bezpieczne włączanie się do ruchu.

Badania pomiaru ruchu na ul. Przemysłowej przeprowadzone przez Urząd Miejski w Janikowie w 2008 roku określają SDR na poziomie 4.984 pojazdów na dobę. Cały ruch tranzytowy w kierunku Inowrocławia przebiegał przez centrum miasta w ciągu ulic Przemysłowej i Szkolnej, na którym dodatkowym utrudnieniem komunikacji był przejazd kolejowy. Duży i rosnący ruch pojazdów samochodowych stanowił zagrożenie dla rozwoju i bezpieczeństwa mieszkańców miasta Janikowa, szczególnie dla dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej zlokalizowanej przy ul. Szkolnej i jedyne go Gimnazjum w Janikowie mieszczącego się przy ul. Głównej. W okolicy zbudowanej obwodnicy znajduje się wiele przedsiębiorstw przemysłowych. Są to takie firmy m.in. jak: Soda Polska / zakłady chemiczne/, Janipol /producent mebli, Inochłód /wyposażenie jednostek handlowych/, Broster, Mostostal, Rembis, Elektrorem /firmy budowlano-montażowe/ czy firma Hoffman i Radzikowski /firmy transportowe/.

Obwodnica Janikowa - wiadukt

Obwodnica przyczynia się do dalszego rozwoju sfery gospodarczej związanej z rozwojem przemysłu chemicznego, działalności handlowo - usługowej i usług transportowych. Poprawa stanu infrastruktury drogowej pozwoliła na rozwój różnych dziedzin życia gospodarczego i społecznego w tym turystyki. Jezioro Pakoskie zlokalizowane w granicach miasta stanowi istotny element rozwoju usług związanych z wypoczynkiem, rekreacją i turystyką. Ważnym efektem zbudowania obwodnicy jest też ograniczenie emisji

hałasu poprzez lepszą organizację ruchu drogowego, w tym eliminację ciężkiego taboru z ulic miejskich. Wg prognozy ruchu dla obwodnicy miasta, opracowanej w roku 2005 przez Powiatowy Zarząd Dróg w Inowrocławiu, obwodnica przejmuje ok. 40% ruchu osobowego, 30% ruchu dostawczego, 90% ruchu pojazdów ciężarowych i 10% ruchu autobusów z dróg powiatowych nr 2548C - ul. Przemysłowej i 2558C - ul. Szkolnej.

Po roku 2016 obwodnica, znajdująca się w ciągu drogi powiatowej, zostanie przejęta przez powiat inowrocławski (po okresie trwałości zadania współfinansowanego z funduszy europejskich).

Wybudowanie obwodnicy istotnie przyczynia się do rozwiązania jednego z głównych problemów rozwojowych miasta Janikowa, do których należy ciągle niedostateczny stan techniczny infrastruktury drogowej. Miasto posiada sieć dróg gminnych i powiatowych, odpowiadającą strukturze zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie sieć ta charakteryzuje się nie zawsze dobrym stanem technicznym / nawierzchnia jest zniszczona z licznymi pęknięciami, ubytkami nawierzchni i śladami po remontach/ oraz niedostosowaniem parametrów dróg do wzrastającego tonażu i natężenia ruchu samochodowego.

W związku z funkcjonowaniem dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy obserwuje się zagrożenia wynikające z rosnącego natężenia ruchu drogowego. Obecne problemy komunikacyjne miasta to istniejący ruch ciężkich pojazdów związany z transportem produktów Janikosody, który przechodzi częściowo przez teren miasta, transport produktów firmy Janipol –Meble oraz działalność centrum logistycznego firmy Polomarket w Giebni (droga powiatowa). Jednym z zadań jest budowa obwodnicy w Trłagu, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 255.

Niedostatki w zakresie stanu infrastruktury drogowej stanowi ważną barierę w rozwoju gminy Janikowo i mogą wpływać na spowolnienie działań biznesowych przedsiębiorców, prowadzących na jej terenie działalność gospodarczą. Istniejące utrudnienia komunikacyjne i niewystarczający stan infrastruktury drogowej wpływa także negatywnie na atrakcyjność inwestycyjną wolnych terenów rozwojowych, gdzie potencjalni inwestorzy mogliby stworzyć nowe miejsca pracy. Jednym z elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego jest system ścieżek rowerowych, który również wymaga poprawy.

Oświetlenie

Na terenie miasta zainstalowano łącznie 567 lamp o łącznej mocy 137,47 kW. Na terenie gminy zainstalowano: przy drogach powiatowych 237 lamp o łącznej mocy 36,90 kW; przy drogach gminnych 104 lampy o łącznej mocy 18,75 kW. Źródło: [Dane Zakładu Energetycznego w Bydgoszczy].

Dane dotyczące planowanej budowy ilości opraw i mocy lamp na terenie gminy Janikowo

TEREN GMINY JANIKOWO						
L.p	Miejscowości Janikowo	teren gminy	Ilość opraw szt.	Moc opraw [W]	Moc opraw razem	
1	Balice		6	100	600	
2	Ludzisko		10	100	1000	
3	Wierzejewice		5	100	500	
4	Dębina		3	100	300	
5	Kołodziejewo		4	100	400	
RAZEM			28	500	2800	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Sieć teleinformatyczna

Na terenie gminy Janikowo funkcjonuje sieć teleinformatyczna z dostępem do Internetu, a także sieci bezprzewodowe obsługiwane przez operatorów prywatnych. Obecne potrzeby w tym zakresie są wystarczający sposób zaspokajane.

Gospodarka zasobami mieszkaniowymi i nieruchomościami gminy

Łączna powierzchnia zasobów mieszkaniowych gminy obejmuje 46 000 m². W ramach działań służących poprawie stanu budynków znajdujących się w zasobach gminy w latach 1997-2006 przeprowadzono termomodernizację budynków. Termomodernizacja (wymiana stolarki i ocieplenie ścian) objęła budynki użyteczności publicznej (Urząd Miejski, Świetlica wiejska Kołuda Mała, MGOK Janikowo, Szkoła Podstawowa Kołodziejewo, Szkoła Podstawowa Broniewice, Szkoła Podstawowa Ludzisko). Zmodernizowano także budynki wielorodzinne (Wilkońskiego 1, Wilkońskiego 12, Główna 1, 2, 3, 4, 5, 7, 17, 23, 25, 29, 33; Spacerowa 1; 5, Klonowa 8, Miła 1 i 3; Główna 31, 14, 12, 8, 9; Słoneczna 5, 3; Klonowa 2, 6; Słoneczna 1, 2, 4; Młodzieżowa 1, 2; Północna 2, Wewnętrzna 1, 2, 3, 4.)

Rozwój indywidualnego budownictwa mieszkaniowego

Dane dotyczące wzrostu budownictwa mieszkaniowego w latach 2000-2011

L.p.	Dane za rok	Powierzchnia w budynkach mieszkalnych - bez mieszkań w zabudowie wielorodzinnej (w blokach) [m ²]	Wzrost pow. bud jednorodzinnej w %
1	2000	77202,96	100%
2	2005	94943,26	123%
3	2011	142265,61	184%

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Gmina Janikowo jest atrakcyjnym miejscem do budowy domów. Obserwowany dynamiczny wzrost budownictwa jednorodzinnego wynika z wcześniejszego uzbrojenia terenu i sprzedaży działek pod zabudowę jednorodzinną.

Tereny pod budownictwo mieszkaniowe zostały zapewnione poprzez działania w zakresie planowania przestrzennego – w wybranych lokalizacjach sporządzono plany miejscowe – łącznie 11 planów. Problemem jest budowa mieszkań komunalnych dla zapewnienia lokali socjalnych i zastępczych uprawnionym mieszkańcom. Rosnąca liczba osób uprawnionych do lokali socjalnych i pomieszczeń zastępczych obciąża gminę odszkodowaniami.

Janikowo- osiedla mieszkaniowe

Infrastruktura społeczna

Edukacja

Gmina Janikowo prowadzi 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 1 przedszkole.

Liczba uczniów w szkołach - rok szkolny 2011/2012

Szkoła	Liczba uczniów (stan na 30.09.2011)	Liczba uczniów (stan na 31.03.2012)	Liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa w Janikowie	486	487	24
Szkoła Podstawowa w Kołodziejewie	101	102	6
Szkoła Podstawowa w Broniewicach	74	74	6
Szkoła Podstawowa w Ludzisku	89	87	6
Gimnazjum w Janikowie	501	497	20
Razem:	1251	1247	62

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Realizując obowiązki określone w art. 17 ustawy o systemie oświaty dowożono lub zwracano rodzicom wydatki związane z dowożeniem do szkół uczniów niepełnosprawnych i zamieszkujących w znacznym oddaleniu od szkół. Liczba uczniów uprawnionych do nieodpłatnego dowozu na zajęcia w szkołach wynosi 490, z czego: do Szkoły Podstawowej w Janikowie - 88 uczniów, do Szkoły Podstawowej w Kołodziejewie - 62 uczniów, do Szkoły Podstawowej w Broniewicach - 74 uczniów, do Szkoły Podstawowej w Ludzisku - 80 uczniów, do Gimnazjum w Janikowie - 186 uczniów. Szkoły podlegają bezpośrednio pod Miejsko-Gminny Zespół Oświaty w Janikowie - zespół wykonuje swoje zadania w celu prawidłowego funkcjonowania szkół i przedszkola oraz realizuje całość zadań z zakresu oświaty.

Basen w Janikowie

Liczba dzieci przyjętych do oddziału przedszkolnego
w roku szkolnym 2011/2012

Przedszkole	Liczba dzieci			
	3 - latki	4 - latki	5 - latki	6 - latki
Przedszkole w Janikowie	32	68	44	34
Filia Przedszkola w Kołodziejewie	11	7	-	-
Razem:	43	75	44	34
	196			

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych
w roku szkolnym 2011/2012

Szkoła	Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym /stan na 30.09.2011/	Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym/stan na 31.03.2012/	Liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa w Janikowie	59	58	3
Szkoła Podstawowa w Kołodziejewie	29	29	2
Szkoła Podstawowa w Broniewicach	18	18	1
Szkoła Podstawowa w Ludzisku	18	17	1
Razem:	124	122	7

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Plac zabaw w Janikowie

Stan zatrudnienia w szkołach podstawowych na terenie gminy Janikowo

– stan na 31.03.2012 roku

Szkoła Podstawowa w Janikowie					
Liczba nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze	Liczba nauczycieli zatrudnionych w niepełnym wymiarze	Liczba nauczycieli stażystów	Liczba nauczycieli kontraktowych	Liczba nauczycieli mianowanych	Liczba nauczycieli dyplomowanych
56	2 (1,17 etatu)	4	6	7 (w tym 1 w wymiarze 0,67 etatu)	41 (w tym 1 w niepełnym wymiarze 0,50 etatu)
Razem: 57,17 etatu		Liczba pracowników niepedagogicznych - 17			
Szkoła Podstawowa w Kołodziejewie					
13	1 (0,28 etatu)	-	5	3	6 (w tym 1 w niepełnym wymiarze 0,28 etatu)
Razem: 13,28		Liczba pracowników niepedagogicznych - 3			
Szkoła Podstawowa w Broniewicach					
11	2 (1,39 etatu)	1	1	3 (w tym 1 w niepełnym wymiarze 0,72 etatu)	8 (w tym 1 w niepełnym wymiarze 0,67 etatu)
Razem: 12,39 etatu		Liczba pracowników niepedagogicznych - 3			
Szkoła Podstawowa w Ludzisku					
12	2 (1,72 etatu)	-	4 (w tym 1 w niepełnym wymiarze 0,89 etatu)	6 (w tym 1 w niepełnym wymiarze 0,83 etatu)	4
Razem: 13,72 etatu		Liczba pracowników niepedagogicznych - 3			
Gimnazjum w Janikowie					
50	9 (3,45 etatu)	4 (w tym 2 w niepełnym wymiarze 0,73 etatu)	4	13 (w tym 2 w niepełnym wymiarze 1,78 etatu)	38 (w tym 5 w niepełnym wymiarze 0,94 etatu)
Razem: 53,45 etatu		Liczba pracowników niepedagogicznych - 14			
W roku szkolnym 2011/2012 w szkołach zatrudnionych było 179 nauczycieli, z tego w pełnym wymiarze 158, w niepełnym 21 (8,34 etatu). Razem: 166,34 etatów (stan na 31.03.2012 r.).					

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

Bezpieczeństwo

Ochrona przeciwpożarowa jest zapewniona poprzez jednostki ratownicze funkcjonujące na terenie Janikosody oraz jednostkę zawodową PSP w Inowrocławiu. Na terenie gminy funkcjonują jednostki ochotniczej straży pożarnej (OSP). Na terenie miasta funkcjonuje komisariat Policji.

Opieka zdrowotna

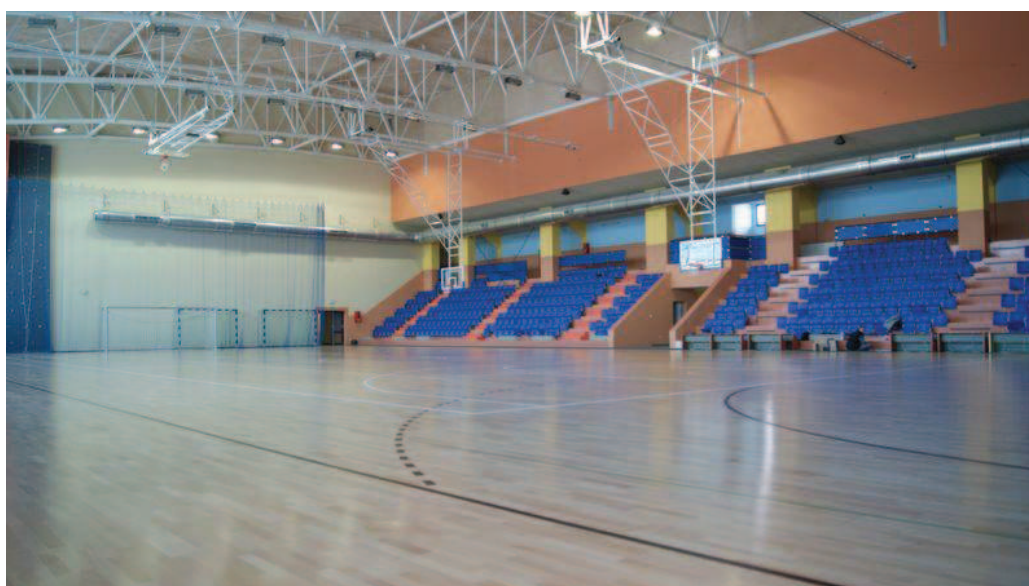
Opieka zdrowotna prowadzona jest przez dwie przychodnie: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VITA w Janikowie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZDROWIE w Janikowie, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kołodziejewie oraz prywatne gabinety specjalistyczne (dentystyczne, okulistyczne, ginekologiczne). Na terenie miasta znajduje się pojazd ratownictwa medycznego, którego koszt dyżurowania pokrywa budżet gminy.

Pomoc społeczna

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janikowie - realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. W swej strukturze organizacyjnej zawiera placówkę wsparcia dziennego - Środowiskowy Dom Samopomocy w Janikowie. Rosnąca liczba osób uprawnionych do lokali socjalnych i pomieszczeń zastępczych obciąża gminę odszkodowaniami. Wg danych BDL GUS w 2011 roku wydatki gminy Janikowo na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 6 899 800 zł.

Instytucje kultury

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Janikowie - ośrodek jest powołany w celu realizacji zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu. OSIR zarządza następującymi obiektami: Hala sportowa w Janikowie, Lodowisko w Janikowie, Kryta pływalnia w Janikowie, Przystań żeglarska w Janikowie (statek Janek), boisko piłkarskie w Kołodzie Wielkiej, boisko piłkarskie w Kołodziejewie, boisko piłkarskie w Głogówcju, dwa boiska „Orlik” w Janikowie, wielofunkcyjne boisko sportowe w Broniewicach.

Hala sportowa

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Janikowie - instytucja kultury – zadaniem statutowym ośrodka jest organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej. Działające sekcje w ośrodku kultury: batik ceramika, taneczna, teatralna, plastyczna. W swej strukturze organizacyjnej zawiera świetlice wiejskie oraz Międzynarodowe Centrum Promocji Dialogu, Współpracy Kulturalnej i Edukacji imienia Króla Abdullaha Bin Abdulaziza Al-Sauda w Janikowie.

Centrum Promocji i Dialogu

Dom Kultury w Janikowie

Lodowisko – „Biały Orlik”

Świetlice wiejskie znajdują się w: Kołodziejewie, Trłagu, Wierzejewicach, Broniewicach, Dobieszewicach, Sielcu, Kołodzie Małej, Kołodzie Wielkiej, Odrzychowie i Ludzisku.

Międzynarodowe Centrum Promocji Dialogu, Współpracy Kulturalnej i Edukacji imienia Króla Abdullaha Bin Abdulaziza Al-Sauda w Janikowie. Placówka ta jest łącznikiem między naszym regionem a kulturami zamieszkującymi najdalsze zakątki globu. Miejszem, w którym dzieci, młodzież i osoby dorosłe, nie tylko z terenu gminy Janikowo, poszerzają swoje wiadomości. Działalność Centrum polega na organizacji różnego rodzaju spotkań, wystaw, seminariów i innych okolicznościowych imprez. Zadaniem Centrum jest rozszerzenie dotychczasowej działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Janikowie.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Janikowie - instytucja kultury - biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy, nauki i rozwoju kultury.

Inwestycje gminne

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Janikowa.

W ramach planowanych inwestycji zrealizowano budowę miejskiego placu zabaw, urządzeń wyposażenia parkowego, budynku z pomieszczeniami zaplecza socjalnego i gastronomią dla korzystających z placu oraz hal targowych planowanych do realizacji w II etapie inwestycji. Plac zabaw wyposażony jest w nawierzchnie elastyczne, wydzielono przestrzeń dla maluchów w przedziale wiekowym 2 – 5 lat oraz dla dzieci starszych, 5 – 12 letnich. Teren podzielony został na strefy funkcjonalne i tereny zielone połączone ciągami pieszymi. Wykonanie zadań inwestycyjnych wynosi 40% planu. Kompleksowa inwestycja objęła budynek małej gastronomii wraz z węzłem i śmietnikami o pow. zabudowy 184,2m²; chodnik 310 m² oraz plac zabaw o pow. ok. 1300 m² z wyposażeniem (20 elementów wyposażenia). W ramach inwestycji zrealizowano także w niezbędnym zakresie instalację kanalizacji deszczowej, drogi, instalacje elektryczne oraz zagospodarowanie terenu (sadzenie drzew liściastych, iglastych, krzewów, trawnik). Koszt inwestycji 2 019 563 zł.

Inwestycje gminne infrastrukturalne wspierane ze środków unijnych w latach 2004-2006 [w zł]

	Nazwa projektu	Nazwa programu	Wartość całkowita	Kwota dofinansowania [w zł]	Data podpisania umowy	Okres realizacji
1	Budowa placu zabaw oraz remont i rozbudowa świetlicy wiejskiej w Kołudzie Małej	SPO 2004-2006 Działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	55 418	44 334	02.06.2006	2006
2	Remont świetlicy wiejskiej i budowa placu zabaw we wsi Sielec	SPO 2004-2006 Działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	50 658	39245	27.06.2006	2006
3	Remont świetlicy wiejskiej i budowa placu zabaw we wsi Trląg	SPO 2004-2006 Działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	62 687	39 116	02.06.2006	2006

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie

**Inwestycje gminne infrastrukturalne wspierane ze środków unijnych
w latach 2007-2013 [w zł]**

	Nazwa projektu	Nazwa programu	Wartość całkowita	Kwota dofinansowania [w zł]	Data podpisania umowy	Okres realizacji
1	Budowa obwodnicy miasta Janikowa	RPO WK-P 2007-2013 Priorytet 1. Rozwój infrastruktury technicznej Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa	20 855 447	6 664 379	05.02.2010	2009-2011
2	Ograniczenie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Janikowie zakończono	RPO WK-P 2007-2013 Priorytet 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska Działanie: 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza	301 809	226 357	05.02.2010	2010
3	Budowa placu zabaw i targowiska miejskiego etap I w ramach programu rewitalizacji miasta Janikowa	RPO WK-P 2007-2013 Priorytet 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy Działanie: 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast	3 542 718	2 133 417	23.11.2011	2010-2011
4	Budowa ciśnieniowej kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sielec, Kołuda Wielka, Kołuda Mała.	PROW 2007-2013 Działanie: 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	1 828 003	743 495	16.02.2010	2010
5	Budowa ciśnieniowej kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Broniewice, Dobieszewice.	PROW 2007-2013 Działanie: 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	2 221 774	1 300 000	25.11.2010	2011
6	Rozbudowa, remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Kołodziejewie, budowa ogrodzenia, placu zabaw i wykonanie pieszojezdni do obiektu.	PROW 2007-2013 Działanie: 313,322,323 Odnowa i rozwój wsi	498 905	252 149	11.09.2009	2010
7	Budowa bezpiecznego placu zabaw wraz z ogrodzeniem przy świetlicy wiejskiej w Wierzejewicach	PROW 2007-2013 Działanie: 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Małe projekty	43 896,	25 000	28.10.2010	2010
8	Budowa bezpiecznego placu zabaw wraz z ogrodzeniem w miejscowości Dębowo	PROW 2007-2013 Działanie: 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Małe projekty	41 206	23 791	21.10.2011	2011

Strategia Rozwoju Gminy Janikowo na lata 2014-2020

9	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Broniewicach	PROW 2007-2013 Działanie: 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Odnowa i rozwój wsi	421 262	177 709	16.03.2011	2011
10	Budowa stałego targowiska miejskiego w Janikowie	PROW 2007-2013 Działanie: 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	2 784 668	1 000 000	30.01.2013	2013-2014
11	Renowacja zabytkowego parku w miejscowości Dobieszewice.	PROW 2007-2013 Działanie: 313,322,323 Odnowa i rozwój wsi	219 847	178 449	Luty 2013	2013-2014
12	Budowa zadaszzonego miejsca spotkań w miejscowości Ludzisko	PROW 2007-2013 Działanie: 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Małe projekty	88 099	25 000	2013	2013-2014
13	Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Kołuda Wielka	PROW 2007-2013 Działanie: 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Odnowa i rozwój wsi	690 322	561 237	2013	2013-2014

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Janikowie